SEANCES DU MERCREDI 20 JUIN 1984
VERGADERINGEN VAN WOENSDAG 20 JUNI 1984

ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SEANCE DU SOIR
AVONDVERGADERING

SOMMAIRE:

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi relatif à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Discussion des articles. — *Orateurs:* **M. Van In, M. le Président,** p. 2678.

A l'article 1er: *Orateur:* **M. Seeuws,** p. 2678.

A l'article 6: *Orateur:* **M. Seeuws,** p. 2682.

A l'article 11: *Orateur:* **M. Seeuws,** p. 2683.

A l'article 13:

— *Article 8: Orateurs:* **Mme De Pauw-Deveen, M. Gol,** Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, p. 2685.

— *Article 18: Orateurs:* **M. Van Roye, M. le Président, MM. Lallemand, Van In,** p. 2688.

— *Article 22: Orateur:* **Mme De Pauw-Deveen,** p. 2691.

A l'article 14: *Orateurs:* **M. Lallemand, M. Gol,** Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, p. 2693.

A l'article 22: *Orateurs:* **M. Lallemand, M. Gol,** Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, p. 2696.

INHOUDSOPGAVE:

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Beraadslaging over de artikelen. — *Sprekers:* **de heer Van In, de Voorzitter,** blz. 2678.

Bij artikel 1: *Spreker:* **de heer Seeuws,** blz. 2678.

Bij artikel 6: *Spreker:* **de heer Seeuws,** blz. 2682.

Bij artikel 11: *Spreker:* **de heer Seeuws,** blz. 2683.

Bij artikel 13:

— *Artikel 8: Sprekers:* **mevrouw De Pauw-Deveen, de heer Gol,** Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, blz. 2685.

— *Artikel 18: Sprekers:* **de heer Van Roye, de Voorzitter, de heren Lallemand, Van In,** blz. 2688.

— *Artikel 22: Spreker:* **mevrouw De Pauw-Deveen,** blz. 2691.

Bij artikel 14: *Sprekers:* **de heer Lallemand, de heer Gol,** Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, blz. 2693.

Bij artikel 22: *Sprekers:* **de heer Lallemand, de heer Gol,** Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, blz. 2696.

Projet de loi modifiant l'arrêté-loi du 30 décembre 1946 portant révision et coordination de la législation relative au transport rémunéré de personnes par véhicules automobiles.

Discussion générale. — *Orateur:* **M. Bosmans,** rapporteur, p. 2697.

Discussion et vote des articles, p. 2697.

Projet de loi modifiant la loi du 9 août 1955 relative au Fonds des routes.

Discussion générale. — *Orateur:* **M. De Bondt,** rapporteur, p. 2699.

Discussion et vote des articles, p. 2699.

Ontwerp van wet tot wijziging van de besluitwet van 30 december 1946 houdende herziening en coördinatie van de wetgeving betreffende het bezoldigd vervoer van personen door middel van automobielen.

Algemene bespreking. — *Spreker:* **de heer Bosmans,** rapporteur, blz. 2697.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2697.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1955 betreffende het Wegenfonds.

Algemene bespreking. — *Spreker:* **de heer De Bondt,** rapporteur, blz. 2699.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2699.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 20 h 10 m.
De vergadering wordt geopend te 20 u. 10 m.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE SOMMIGE ASPECTEN VAN DE TOESTAND VAN DE VREEMDELINGEN EN HOUDENDE INVOERING VAN HET WETBOEK VAN DE BELGISCHE NATIONALITEIT

Behandeling van de artikelen

PROJET DE LOI RELATIF A CERTAINS ASPECTS DE LA CONDITION DES ETRANGERS ET INSTITUANT LE CODE DE LA NATIONALITE BELGE

Discussion des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de behandeling aan van de artikelen van het ontwerp van wet betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Nous abordons l'examen des articles du projet de loi relatif à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, mag ik u eraan herinneren dat wij een resolutie hebben ingediend ertoe strekkende de bespreking op te schorten van de artikelen 1 tot en met 7?

De Voorzitter. — Het is evident dat wij ons vandaag daarover niet uitspreken.

De heer Van In. — Aangezien u de amendementen laat behandelen, oordeelt u voorbarig over het al dan niet aannemen van de resolutie.

De Voorzitter. — Wij hadden toch afgesproken dat wij morgen over uw motie zouden stemmen.

De heer Van In. — Dat laat ik aan uw wijsheid en uw verantwoordelijkheid over, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Alvorens morgen welke beslissing dan ook te nemen, zullen wij eerst over de motie stemmen. Ik neem dat op mijn geweten.

Ik meen dat wij nu de artikelen kunnen bespreken. *(Instemming.)*

Nous passons donc à l'examen des articles.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen, ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? *(Talrijke leden staan op.)*

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

L'article 1er est ainsi rédigé:

TITRE Ier. — *Dispositions relatives à certains aspects de la condition des étrangers*

Chapitre 1er. — Dispositions en matière de regroupement familial

Article 1er. L'article 10 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 10. Sous réserve des dispositions des articles 9 et 12, sont de plein droit admis à séjourner plus de trois mois dans le royaume:

1° L'étranger dont le droit de séjour est reconnu par un traité international, par la loi ou par un arrêté royal;

2° L'étranger qui remplit les conditions légales autres que celles relatives à la résidence, pour acquérir la nationalité belge par option ou pour recouvrer cette nationalité;

3° La femme belge de naissance qui, par son mariage ou à la suite de l'acquisition par son mari d'une nationalité étrangère, a perdu la nationalité belge;

4° Le conjoint étranger d'un étranger admis ou autorisé à séjourner dans le royaume ou autorisé à s'y établir, qui vient vivre avec lui, ainsi que leurs enfants s'ils sont à leur charge, et viennent vivre avec eux avant d'avoir atteint l'âge de dix-huit ans, à moins qu'un accord international liant la Belgique ne prévoie des dispositions plus favorables.

Lorsque le conjoint ou l'enfant d'un étranger admis ou autorisé à séjourner dans le royaume ou autorisé à s'établir, a été lui-même admis à y séjourner en application du premier alinéa, 4°, après l'entrée en vigueur de la présente disposition, le droit de rejoindre le même étranger ne peut plus être invoqué qu'au cours de la même année civile et de l'année civile suivante.

Quand un étranger a été admis à séjourner dans le royaume par application du premier alinéa, 4°, après l'entrée en vigueur de la présente disposition, ni son conjoint ni leurs enfants ne peuvent invoquer le droit de venir le rejoindre.

Le premier alinéa, 4°, n'est pas applicable aux membres de la famille de l'étranger autorisé à séjourner pour faire des études en Belgique. »

TITEL I. — *Bepalingen betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen*

Hoofdstuk I. — Bepalingen inzake gezinshereniging

Artikel 1. Artikel 10 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 10. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikelen 9 en 12, zijn van rechtswege tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk toegelaten:

1° De vreemdeling wiens recht op verblijf erkend wordt door een internationaal verdrag, door de wet of door een koninklijk besluit;

2° De vreemdeling die voldoet aan de wettelijke voorwaarden, andere dan deze betreffende het verblijf, om de Belgische nationaliteit te verwerven door optie of om deze nationaliteit te herkrijgen;

3° De vrouw, Belgische door geboorte, die de Belgische nationaliteit verloren heeft door haar huwelijk of ingevolge het verwerven van een vreemde nationaliteit door haar echtgenoot;

4° De vreemdeling die de echtgenoot is van een tot een verblijf in het Rijk toegelaten of gemachtigde vreemdeling of van een tot vestiging aldaar gemachtigde vreemdeling en die met deze komt samenleven, alsmede hun kinderen die te hunnen laste zijn en die met hen komen samenleven alvorens zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, tenzij een internationaal verdrag dat België bindt meer voordelige bepalingen bevat.

Wanneer de echtgenoot of het kind van een tot een verblijf in het Rijk toegelaten of gemachtigde vreemdeling of van een tot vestiging aldaar gemachtigde vreemdeling, zelf tot een verblijf in het Rijk toegelaten is op grond van het eerste lid, 4°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kan het recht om zich bij dezelfde vreemdeling te voegen nog slechts worden ingeroepen tijdens hetzelfde kalenderjaar en het daaropvolgende kalenderjaar.

Wanneer een vreemdeling tot een verblijf in het Rijk toegelaten is, met toepassing van het eerste lid, 4°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kunnen noch zijn echtgenoot noch zijn kinderen zich beroepen op het recht om zich bij hem te komen voegen.

Het eerste lid, 4°, is niet van toepassing op de leden van het gezin van de vreemdeling die gemachtigd is in België te verblijven om er te studeren. »

De heren Seeuws en Egelmeers stellen volgende amendementen voor:

« Titel I. — Bepalingen betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen

Artikel 1. A) Aan het slot van het 4°, eerste lid, van artikel 10, voorgesteld door dit artikel, de woorden « alsmede hun kinderen die te hunnen laste zijn en die met hen komen samenleven alvorens zij de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, tenzij een internationaal verdrag dat België bindt meer voordelige bepalingen bevat » te vervangen door de woorden « alsmede hun kinderen, die met hen komen samenleven en die, ofwel de leeftijd niet hebben bereikt die de Belgische wet voor de burgerlijke meerderjarigheid bepaalt, ofwel te hunnen laste zijn. »

« Titre Ier. — Dispositions relatives à certains aspects de la condition des étrangers

Article 1er. A) In fine du 4°, premier alinéa, de l'article 10, proposé par cet article, remplacer les mots « ainsi que leurs enfants s'ils sont à leur charge, et viennent vivre avec eux avant d'avoir atteint l'âge de dix-huit ans, à moins qu'un accord international liant la Belgique ne prévoie des dispositions plus favorables » par les mots « ainsi que leurs enfants, qui viennent vivre avec eux et qui soit n'ont pas atteint l'âge fixé par la loi belge pour la majorité civile, soit sont à leur charge. »

« Subsidiair:

Aan het slot van het 4°, eerste lid, van artikel 10, voorgesteld door dit artikel, de woorden « de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, tenzij een internationaal verdrag dat België bindt meer voordelige bepalingen bevat » te vervangen door de woorden « de leeftijd hebben bereikt die de Belgische wet voor de burgerlijke meerderjarigheid bepaalt. »

« Subsidiairement:

In fine du 4°, premier alinéa, de l'article 10, proposé par cet article, remplacer les mots « l'âge de dix-huit ans, à moins qu'un accord international liant la Belgique ne prévoie des dispositions plus favorables » par les mots « l'âge fixé par la loi belge pour la majorité civile. »

« B) Aan het 4° van artikel 10, voorgesteld door dit artikel, een vijfde lid toe te voegen, luidende:

Het tweede en derde lid van het 4° van dit artikel zijn niet van toepassing op in België geboren vreemdelingen. »

B) Ajouter au 4° de l'article 10, proposé par cet article, un cinquième alinéa, rédigé comme suit:

Les deuxième et troisième alinéas du 4° du présent article ne sont pas applicables aux étrangers nés en Belgique. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben bij artikel 1 een paar amendementen opnieuw ingediend in openbare vergadering omdat wij de aandacht willen vestigen op een aantal problemen, waarop de minister in zijn antwoord daarnet ook heeft gezinspeeld, omdat zij de knelpunten vormen van het debat dat in de Kamer en in de Senaat over dit wetsontwerp werd gevoerd.

Wij hebben bij artikel 1 een amendement in hoofdorde en een subsidiair amendement ingediend.

Ik verwijs meteen naar wat daarover door onze fractievoorzitter werd gezegd. Om te vermijden dat de meerderheid van gisteren ook vandaag weer al onze amendementen systematisch van tafel veegt hebben we ons strikt beperkt tot de naar ons oordeel belangrijkste amendementen, die trouwens door elk rechtgeaard democraat kunnen worden onderschreven.

We zullen daarom nog eens bondig onze motieven herhalen die de amendementen op artikel 1 rechtvaardigen. Uit de antwoorden die in de Senaatscommissie werden gegeven, blijkt geen afdoende motivering die het invoeren van een beperking in de gezinshereniging rechtvaardigt. Wel blijkt uit een aantal gegevens dat de toepassing van dit artikel slechts op een beperkt aantal vreemdelingen effect zou sorteren, en vooral dat dit artikel arbitrair zou kunnen worden toegepast. Daarover ging de discussie met de heren Lallemand en Moureaux. Dat is onze grote zorg.

Mijnheer de minister, in uw antwoord hebt u daarnet gevraagd welk het alternatief is van de verschillende sprekers en van de verschillende fracties. Het alternatief dat herhaalde malen, ook in de Kamer, werd aangegeven, is allereerst — daar hebben wij ook voor gepleit — een betere controle op basis van het huidige wettige systeem dat op diezelfde materie betrekking heeft. Het is trouwens daarom dat wij opnieuw de vraag hebben gesteld naar de doelmatigheid van het wetsontwerp aangezien onderdanen van Lid-Staten van de Europese Gemeenschap en

van landen waarmede België eventueel een voordeliger internationaal verdrag heeft gesloten, uitgesloten zijn van de toepassing van de bepalingen van artikel 1 betreffende de gezinshereniging.

U hebt daarstraks in uw repliek, mijnheer de minister, in vraag gesteld of dit ontwerp inderdaad weinig invloed zal hebben zoals sommigen beweren. De onrust die ingevolge dit ontwerp is ontstaan, is te wijten aan het feit dat iedereen zich terecht is gaan afvragen wat precies de bedoeling was van dit ontwerp en welke resultaten daarvan kunnen worden verwacht.

Omwille van de onrust die ook dit artikel heeft gebracht, hebben we herhaaldelijk de afschaffing van artikel 1 bepleit zowel in de Kamer als in de Senaatscommissie omdat het automatische karakter van het recht op hereniging wordt afgeschaft waardoor van de beslissingsmacht van de minister een daad van willekeur wordt gemaakt zonder dat daartegen beroep kan worden aangetekend. Aangezien deze zienswijze door de meerderheid niet werd bijgevallen, zagen wij ons ertoe verplicht onze amendementen inzake de meerderjarigheid opnieuw in te dienen.

Uit het verslag van de bespreking van de wet van 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van de vreemdelingen blijkt dat collega Bourgeois in de Kamer van volksvertegenwoordigers een gelijkaardig amendement heeft ingediend. Deze bepaling waarborgt immers dat kinderen ten laste, van het recht van gezinshereniging kunnen genieten ook als zij meerderjarig zijn. Uit humanitaire overwegingen is dit amendement aldus absoluut verantwoord.

Het probleem van kinderen ten laste die meerderjarig zijn wordt weliswaar — u hebt er trouwens op gewezen — gedeeltelijk opgevangen door artikel 2 wat de gehandicapte kinderen betreft. Er kunnen zich echter ook andere gevallen voordoen waarbij een dergelijke maatregel verantwoord is. Met dit amendement willen wij het belangrijkste onrecht herstellen van de beperkingen die het huidig voorstel inzake gezinshereniging bij artikel 1 oplegt.

Indien u het toestaat, mijnheer de Voorzitter, zal ik meteen ook ons subsidiair amendement verdedigen.

Indien men ons eerste amendement niet zou kunnen volgen, hebben wij in bijkomende orde een tweede amendement ingediend dat ertoe strekt de leeftijdsgrens van achttien jaar te vervangen door die welke thans is vastgesteld namelijk voor de burgerlijke meerderjarigheid volgens Belgisch recht. Het argument dat de burgerlijke meerderjarigheid in België binnenkort op achttien jaar zal worden gebracht, kan hier niet in aanmerking worden genomen. Aangezien deze wijziging nog niet tot stand is gebracht, zou daardoor in hoofde van de betrokkenen verwarring kunnen ontstaan. Bovendien is het niet verantwoord vooruit te lopen op een wijziging van de wetgeving.

Er ontstaat niet alleen een verschil tussen Belgen en vreemdelingen maar tevens ontstaat er een verschil tussen vreemdelingen onderling naargelang zij komen uit een EG-Lid-Staat, uit een land waarmede een internationaal verdrag werd gesloten of nog indien ze buiten deze twee categorieën vallen. Men kan zich dus afvragen — en ik besluit hier de toelichting bij dit tweevoudig amendement — hoeveel vreemdelingen de minister op die manier uit België wil houden en wat hij hiermee wil bereiken. Wegen inderdaad de voordelen die de minister denkt te bekomen op tegen het feit dat de discriminatie tussen Belgen en vreemdelingen en tussen vreemdelingen onderling wordt geïnstitutionaliseerd?

Mijnheer de minister, steeds weer herhaalt u — en ik geloof dat u oprecht is als u dat zegt — dat u de gezinshereniging niet wil beperken maar enkel het automatisme ervan uitschakelen om een betere controle mogelijk te maken. Wat u echter — dit werd reeds opgemerkt door collega's in de Kamer — het «automatisch karakter» noemt, is niets anders dan de erkenning van het fundamentele recht van elke mens om te leven met wie hij wil en waar hij wil. Daarom vonden we het nodig dit amendement opnieuw in openbare vergadering, te komen verdedigen.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben voorts bij artikel 1 nog een amendement ingediend dat ertoe strekt — wij hadden het ook reeds in de commissie van de Senaat ingediend — een vijfde lid toe te voegen aan dit artikel. Dit amendement heeft tot doel het tweede en het derde lid van artikel 1 niet van toepassing te verklaren op in België geboren vreemdelingen.

Wij hebben de discussie daarover gevolgd en het verslag ter zake er opnieuw op nagelezen. Enige verwarring deed zich hier voor en bij het herlezen van het antwoord van de minister op bladzijde 40 van het verslag rijzen opnieuw vragen over de precieze juridische toestand van deze kinderen.

Inderdaad, artikel 10, 4°, van de wet van 15 december 1980 laat de kinderen van de vreemdeling die tot het verblijf in het Rijk toegelaten of gemachtigd is of van zijn echtgenoot, van rechtswege tot een verblijf van meer dan drie maanden toe. De in België geboren kinderen van een regelmatig in België verblijvende vreemdeling of zijn echtgeno(o)t(e) vallen onder deze bepaling.

Daarover zou nu — ondanks de wat summiere verklaring van de minister — twijfel kunnen ontstaan na de wijziging van artikel 10, 4°, door artikel 1 van het ontwerp van wet betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Dit recht op verblijf zou immers na de inwerkingtreding van de wet slechts gelden hetzelfde en het daaropvolgend kalenderjaar nadat de echtgenoot of een kind op grond van de gezinshereniging tot het verblijf toegelaten zijn. Kinderen die na deze termijn geboren worden, zouden dus een individuele machtiging tot verblijf moeten krijgen op grond van artikel 9 van de wet van 15 december 1980. Hetzelfde geldt voor de na de inwerkingtreding van de wet in België geboren kinderen van vreemdelingen die zelf tot het verblijf toegelaten zijn op grond van de gezinshereniging.

Ook al kan het vanzelfsprekend lijken dat de in België geboren kinderen van regelmatig in België verblijvende vreemdelingen een recht op verblijf krijgen, we blijven geloven dat het nuttig en noodzakelijk is dit recht juridisch te waarborgen in de tekst zelf.

Wij stellen dus voor ons amendement goed te keuren, zodanig dat er duidelijkheid komt, ten ware de minister — ik nodig hem daartoe uit — een ondubbelzinnige verklaring zou afleggen. *(Applaus op de socialistische banken.)*

M. le Président. — Le vote sur les amendements et sur l'article 1er est réservé. Nous passons à l'examen de l'article 2 que voici:

Art. 2. Un article 10*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

«Art. 10*bis*. § 1er. Lorsque les membres de la famille visés à l'article 10, premier alinéa. 4°, d'un étudiant étranger autorisé ou admis au séjour introduisent une demande d'autorisation de séjour de plus de trois mois, cette autorisation doit être accordée si l'étudiant apporte la preuve qu'il dispose de moyens de subsistance et d'un logement suffisants pour recevoir le ou les membres de sa famille qui demandent à le rejoindre et pour autant que celui-ci ou ceux-ci ne se trouvent pas dans un des cas visés à l'article 3, 2° à 4°.

§ 2. Lorsque l'enfant handicapé d'un étranger autorisé ou admis au séjour ou autorisé à s'établir, introduit une demande d'autorisation de séjour de plus de trois mois, cette autorisation doit être accordée s'il apporte la preuve qu'il est à charge de cet étranger, et fournit une attestation émanant d'un médecin agréé par le poste diplomatique ou consulaire belge indiquant qu'il ne peut, en raison de son handicap, vivre qu'à charge d'une autre personne, pourvu que l'étranger qu'il vient rejoindre apporte la preuve qu'il dispose de moyens de subsistance et d'un logement suffisants et pour autant que ledit enfant ne se trouve pas dans un des cas visés à l'article 3, 2° à 4°.»

Art. 2. Een artikel 10*bis*, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd:

«Art. 10*bis*. § 1. Wanneer de in artikel 10, eerste lid, 4°, bedoelde familieleden van een tot een verblijf toegelaten of gemachtigde vreemde student een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden aanvragen, moet die machtiging toegekend worden indien de student het bewijs aanbrengt dat hij over voldoende middelen van bestaan en over voldoende huisvesting beschikt om het lid of de leden van zijn familie, die gevraagd hebben zich bij hem te voegen, te herbergen en voor zover dat lid of die leden zich niet in een der in artikel 3, 2° tot 4°, voorziene gevallen bevinden.

§ 2. Wanneer het gehandicapte kind van een tot een verblijf toegelaten of gemachtigde vreemdeling of van een tot vestiging gemachtigde vreemdeling een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden aanvraagt, moet die machtiging toegekend worden indien het kind het bewijs aanbrengt dat het ten laste is van die vreemdeling en een attest overlegt uitgaande van een door de Belgische diplomatieke of consulaire post erkende geneesheer dat aangeeft dat het, wegens zijn handicap, enkel kan leven ten laste van een ander persoon op voorwaarde dat de vreemdeling bij wie het zich komt voegen het bewijs levert dat hij over voldoende middelen van bestaan en over voldoende huisvesting beschikt en voor

zover het betrokken kind zich niet in een der in artikel 3, 2° tot 4°, voorziene gevallen bevindt.»

Le vote sur l'article 2 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous passons à l'examen de l'article 3 que voici:

Art. 3. L'article 15 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 15. Sans préjudice de dispositions plus favorables contenues dans un traité international et sauf si l'étranger qui le demande se trouve dans un des cas prévus à l'article 3, l'autorisation d'établissement doit être accordée:

1° A celui qui appartient à l'une des catégories définies à l'article 10, premier alinéa, 2° et 3°;

2° Au conjoint étranger d'un étranger autorisé à s'établir dans le royaume, qui vit avec ce dernier, ainsi qu'à leurs enfants qui vivent avec eux et qui soit n'ont pas atteint l'âge de dix-huit ans, soit sont à leur charge.

Lorsque le conjoint ou l'enfant d'un étranger autorisé à s'établir dans le royaume a été lui-même autorisé à s'y établir par application du premier alinéa, 2°, après l'entrée en vigueur de la présente disposition, le droit à l'autorisation d'établissement ne peut plus être invoqué pour vivre avec ce même étranger qu'au cours de la même année civile et de l'année civile suivante.

Quand un étranger a été autorisé à s'établir dans le royaume par application du premier alinéa, 2°, après l'entrée en vigueur de la présente disposition, ni son conjoint ni leurs enfants ne peuvent invoquer pour vivre avec lui le droit à l'autorisation d'établissement prévu par ledit alinéa premier, 2°.

Sauf si des raisons d'ordre public ou de sécurité nationale s'y opposent, l'autorisation d'établissement doit également être accordée à l'étranger qui justifie du séjour régulier et ininterrompu de cinq ans dans le royaume. Pour l'application de la présente disposition, il n'est pas tenu compte du séjour effectué par l'étudiant en vertu de l'article 58 ou par les membres de sa famille pendant la même période.»

Art. 3. Artikel 15 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 15. Onverminderd de meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag en behoudens wanneer de vreemdeling die erom verzoekt zich in een der in artikel 3 voorziene gevallen bevindt, moet de machtiging tot vestiging verleend worden:

1° Aan degene die behoort tot een der in artikel 10, eerste lid, 2° en 3°, bepaalde categorieën;

2° Aan de vreemdeling die de echtgenoot is van een tot vestiging in het Rijk gemachtigde vreemdeling en die met deze samenleeft, alsmede aan hun kinderen, die met hen samenleven en die, ofwel de leeftijd van achttien jaar niet hebben bereikt, ofwel te hunnen laste zijn.

Wanneer de echtgenoot of het kind van een tot vestiging in het Rijk gemachtigde vreemdeling zelf tot vestiging in het Rijk gemachtigd is op grond van het eerste lid, 2°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kan het recht tot machtiging om zich te vestigen nog slechts worden ingeroepen om met deze vreemdeling samen te leven tijdens hetzelfde kalenderjaar en tijdens het daaropvolgende kalenderjaar.

Wanneer een vreemdeling tot vestiging in het Rijk gemachtigd is met toepassing van het eerste lid, 2°, na de inwerkingtreding van deze bepaling, kunnen zijn echtgenoot noch hun kinderen zich beroepen om met hem samen te leven op het recht tot machtiging om zich te vestigen, voorzien door genoemd eerste lid, 2°.

Tenzij redenen van openbare orde of van veiligheid van het land er zich tegen verzetten, moet de machtiging tot vestiging eveneens verleend worden aan de vreemdeling die het bewijs levert dat hij vijf jaar regelmatig en ononderbroken in het Rijk verblijft. Voor de toepassing van deze bepaling wordt geen rekening gehouden met het krachtens artikel 58 doorgebrachte verblijf van de student of van de leden van zijn familie tijdens dezelfde periode.»

De heren Seeuws en Egelmeers stellen het volgend amendement voor:

«In het 2° van artikel 15, voorgesteld door dit artikel, de woorden «ofwel de leeftijd van achttien jaar niet hebben bereikt» te vervangen door de woorden «ofwel de leeftijd niet hebben bereikt welke de Belgische wet voor de burgerlijke meerderjarigheid heeft bepaald.»

«Au 2° de l'article 15, proposé par cet article, remplacer les mots «soit n'ont pas atteint l'âge de dix-huit ans» par les mots «soit n'ont pas atteint l'âge fixé par la loi belge pour la majorité civile.»

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de motivering bij artikel 1.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et sur l'article 3 est réservé. Nous passons à l'article 4 que voici:

Chapitre II. — Dispositions relatives aux étudiants

Art. 4. Dans l'article 58, premier alinéa, de la même loi, les mots «qui désire faire des études en Belgique» sont remplacés par les mots «qui désire faire en Belgique des études dans l'enseignement supérieur ou y suivre une année préparatoire à l'enseignement supérieur».

Hoofdstuk II. — Bepalingen betreffende studenten

Art. 4. In artikel 58, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden «die in België wenst te studeren» vervangen door de woorden «die in België wenst te studeren in het hoger onderwijs of er een voorbereidend jaar tot hoger onderwijs wenst te volgen».

Personne ne demandant la parole, nous abordons l'examen de l'article 5:

Art. 5. L'article 61 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 61. Sans préjudice des autres dispositions de la loi, le ministre de la Justice peut renvoyer du royaume l'étranger autorisé à y séjourner pour faire des études, lorsqu'il prolonge son séjour au-delà des études ou prolonge celles-ci de manière excessive compte tenu des résultats ou exerce une activité lucrative entravant manifestement la poursuite normale de ses études ou ne se présente pas aux examens sans motif valable, ne répondant plus ainsi aux conditions attachées à sa qualité d'étudiant.

Le ministre de la Justice peut aussi donner l'ordre de quitter le territoire à l'étranger qui, après avoir été autorisé à séjourner en Belgique pour y faire des études, prolonge son séjour au-delà du temps des études et n'est plus en possession d'un titre de séjour régulier ou prolonge les études de manière excessive compte tenu des résultats. La même mesure peut, aux mêmes conditions, être prise à l'égard des membres de la famille de l'étudiant dont le droit de séjour est limité à la durée des études de celui-ci. Dans l'un et l'autre cas, l'ordre de quitter le territoire indique qu'il a été fait application du présent alinéa.

Pour juger du caractère excessif, compte tenu des résultats, de la durée des études, le ministre de la Justice doit recueillir l'avis des autorités de l'établissement où l'étudiant est inscrit et de l'établissement où il était inscrit l'année académique ou scolaire précédente.»

Art. 5. Artikel 61 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 61. Onverminderd de andere bepalingen van de wet kan de minister van Justitie de vreemdeling die de toelating heeft gekregen om in het Rijk te verblijven ten einde er te studeren, eruit terugwijzen, wanneer deze na afloop van zijn studies zijn verblijf verlengt of zijn studies op overdreven wijze verlengt rekening houdend met de bekomen resultaten of wanneer hij een winstgevende bedrijvigheid uitoefent die de normale voortzetting van zijn studies kennelijk hindert of nog wanneer hij zich zonder geldige reden niet aanmeldt voor de examens en aldus niet meer voldoet aan de voorwaarden welke aan zijn hoedanigheid van student zijn verbonden.

De minister van Justitie kan de vreemdeling die toelating had gekregen om in België te verblijven ten einde er te studeren en die na afloop van de studies zijn verblijf heeft verlengd en niet meer in het bezit is van een regelmatige verblijfsvergunning of de studies op overdreven wijze verlengt, rekening houdend met de resultaten, ook het bevel geven om het grondgebied te verlaten. Dezelfde maatregel kan onder dezelfde voorwaarden genomen worden ten aanzien van de leden van het gezin van de student wiens verblijfsrecht beperkt is tot de duur van de studies.

In beide gevallen vermeldt het bevel om het grondgebied te verlaten dat dit lid is toegepast.

Om, rekening houdend met de resultaten, te oordelen over het overdreven karakter van de duur van de studies, dient de minister van Justitie het advies in te winnen van de autoriteiten van de instelling waar de student ingeschreven is en van de instelling waar hij het vorige academie- of schooljaar ingeschreven was.»

Le vote de l'article 6 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous passons à l'examen de l'article 6 que voici:

Chapitre III. — Limitations du séjour ou de l'établissement d'étrangers dans certaines communes

Art. 6. Après l'article 18 de la même loi, il est inséré un chapitre IV*bis* comprenant un article 18*bis* rédigé comme suit:

«Chapitre IV*bis*. — Limitations du séjour ou de l'établissement d'étrangers dans certaines communes.

Art. 18*bis*. Le Roi peut, sur proposition du ministre de la Justice, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, interdire sous les peines prévues à l'article 75, par voie de disposition générale et pour une période déterminée, aux étrangers autres que les étrangers CE et assimilés au sens de l'article 40, de séjourner ou de s'établir dans certaines communes, s'il estime que l'accroissement de la population étrangère dans ces communes nuit à l'intérêt public.

Pour faire ladite proposition, le ministre de la Justice doit avoir recueilli à son initiative un avis conforme et motivé émanant du conseil communal intéressé statuant à la majorité des deux tiers, et l'avis motivé du gouverneur de la province.

L'interdiction ne s'adresse pas à ceux qui, au moment où elle entre en vigueur, étaient établis dans le royaume, ni à ceux qui, au moment où elle s'applique, séjournaient dans la commune.

Elle ne vise pas l'étranger qui est dispensé de se faire inscrire à l'administration communale en vertu de la loi ou d'un arrêté royal.

L'interdiction ne s'applique pas non plus, s'ils vivent ou viennent vivre avec un étranger séjournant dans la commune intéressée, au conjoint de celui-ci ni à leurs enfants qui, soit n'ont pas atteint l'âge de dix-huit ans, soit sont à leur charge.

Le bourgmestre d'une commune où l'interdiction est en vigueur peut, par dérogation au premier alinéa, permettre à l'étranger qui en fait la demande, de séjourner dans cette commune pour une période déterminée. La demande n'est recevable que si elle est motivée et que le demandeur a le droit de séjourner en Belgique durant cette période. Si la dérogation n'est pas accordée dans les trente jours de la demande, le demandeur peut adresser, par lettre recommandée, une requête motivée au ministre de la Justice, qui l'accorde ou la refuse.»

Hoofdstuk III. — Beperkingen van het verblijf of de vestiging van vreemdelingen in bepaalde gemeenten

Art. 6. Na artikel 18 van dezelfde wet, wordt een hoofdstuk IV*bis* ingevoegd dat een als volgt luidend artikel 18*bis* bevat:

«Hoofdstuk IV*bis*. — Beperkingen van het verblijf of de vestiging van vreemdelingen in bepaalde gemeenten.

Art. 18*bis*. De Koning kan, op voorstel van de minister van Justitie, bij een in de Ministerraad overlegd besluit, bij een algemene voorziening en voor een bepaalde periode, de vreemdelingen anderen dan EG-vreemdelingen en gelijkgestelden in de zin van artikel 40, verbieden, op straffe bij artikel 75 bepaald, te verblijven of zich te vestigen in bepaalde gemeenten, indien hij oordeelt dat de aangroei van de vreemde bevolking in deze gemeenten het algemeen belang schaadt.

Om voornoemd voorstel te kunnen doen, moet de minister van Justitie op zijn initiatief een eensluidend en met redenen omkleed advies hebben ingewonnen, dat uitgaat van de betrokken gemeenteraad, die daarover bij een tweederdemeerderheid heeft beslist, en dient hij het met redenen omkleed advies van de gouverneur van de provincie te winnen.

Het verbod betreft niet dezen die, op het ogenblik dat het in werking treedt, in het Rijk gevestigd waren, noch dezen die, op het ogenblik dat het toegepast wordt, in de gemeente verbleven.

Het heeft geen betrekking op de vreemdeling die krachtens de wet of een koninklijk besluit vrijgesteld is van inschrijving bij het gemeentebestuur.

Het verbod is evenmin van toepassing, indien ze samenleven of komen samenleven met een vreemdeling die in de betrokken gemeente verblijft, op diens echtgenoot, noch op hun kinderen die, ofwel de leeftijd van achttien jaar niet hebben bereikt, ofwel te hunnen laste zijn.

De burgemeester van de gemeente waar het verbod van kracht is, kan, in afwijking van het eerste lid, de vreemdeling die erom verzoekt toestaan voor een bepaalde tijd in die gemeente te verblijven. Dat verzoek is slechts ontvankelijk indien de belanghebbende het recht heeft om gedurende deze tijd in België te verblijven. Indien de afwijking niet binnen de dertig dagen van het verzoek wordt toegestaan kan de belanghebbende per aangetekende brief een met redenen omkleed verzoek richten tot de minister van Justitie, die het inwilligt of weigert.»

De heren Seeuws en Egelmeers stellen het volgend amendement voor:

«Dit artikel te doen vervallen.»

«Supprimer cet article.»

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat het niet onnuttig is te verklaren, met andere woorden dan in de verantwoording, waarom wij deze twee amendementen toch nog hebben ingediend en willen verdedigen. Dit is nuttig voor het verslag. Misschien wil de minister bovendien op een bepaald ogenblik verwijzen naar antwoorden die ter zake werden gegeven of naar aanvullende antwoorden.

De bepalingen van artikel 6 zijn zeer belangrijk, wat de minister trouwens ook heeft gezegd. Artikel 6 is één van de artikelen waaromheen onderhavig wetsontwerp draait en waarover vele collega's het woord hebben genomen.

Dit artikel biedt de mogelijkheid om het fundamentele recht om vrij zijn verblijfplaats te kiezen, te bepalen. Dit grondbeginsel is opgenomen in artikel 2, 1°, van protocol nr. 4 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, waarbij sommige rechten en vrijheden worden erkend die nog niet voorkwamen in het Verdrag en in het eerste aan het Verdrag toegevoegde protocol. Dat artikel bepaalt immers dat wie zich wettig op het grondgebied van een Staat bevindt, het recht heeft om zich daar vrij te verplaatsen en er in vrijheid woonplaats te kiezen.

Ik ga niet dieper in op het advies en de argumenten van de Raad van State; zij werden voldoende ontwikkeld.

In verband met de toepassing van dit eventueel goedgekeurde artikel 6 dat het inschrijvingsrecht betreft, vrezen wij dat niet eenmaal maar meermaals een beroep zal worden ingediend bij het Europese Hof van Justitie te Straatsburg.

Het artikel is strijdig met de persoonlijke vrijheid van verkeer. Bovendien schept het discriminatie onder de vreemdelingen naargelang zij onderdaan zijn van een EG-Lid-Staat of niet. Er wordt dus een discriminatie ingevoerd, te meer omdat het laatste lid van artikel 6 bepaalt dat de burgemeester van de gemeente waar het verbod van kracht is, in afwijking van het eerste lid de vreemdeling die erom verzoekt kan toestaan een bepaalde tijd in die gemeente te verblijven.

Ik heb aandachtig geluisterd naar het antwoord van de minister en noteerde zijn voornemen om duidelijke onderrichtingen te geven, in het bijzonder aan de burgemeesters, wat enorm belangrijk zal zijn voor de toepassing van deze wet. Aangezien het laatste lid van artikel 6 afwijkingen toestaat, vrezen wij voor discriminatie op grond van maatschappelijke en nationale afkomst.

Ik verwijs opnieuw naar het debat van gisteravond met eminente sprekers als collega Lallemand en andere, waarop de minister spontaan heeft ingespeeld. Dit is begrijpelijk want het was een debat een hoog gerechtshof waardig, waarop advocaten en hof elkaar te lijf gaan met argumenten en tegenargumenten.

Het is te verwachten — de heer minister heeft er gisteren op gealludeerd maar is niet tot het einde van zijn uiteenzetting gegaan — dat de beperking voor gastarbeiders uit de Maghreblanden zal gelden en niet voor gastarbeiders die de minister niet heeft vernoemd en die in dezelfde omstandigheden van niet-integratie verkeren, namelijk de Amerikaanse of Scandinavische burgers bijvoorbeeld.

Bovendien kan aan de doeltreffendheid van artikel 6 getwijfeld worden. Het verbod dat krachtens die bepaling zou kunnen worden uitgevaardigd, is niet toepasselijk op verscheidene categorieën van vreemdelingen, of vreemdelingen die op het ogenblik dat het in werking treedt in het koninkrijk gevestigd zijn, of diegenen die op het ogenblik dat het wordt toegepast in de gemeenten verbleven en evenmin op diegenen die samenleven of komen samenleven met de vreemdeling die in de bewuste gemeente verblijft, op diens echtgenoot, noch op zijn kinderen die de leeftijd van 18 jaar niet hebben bereikt of kunnen ten laste zijn. Het verbod zal gemeenten met een grote vreemdelingenbevolking bijgevolg niet de mogelijkheid bieden om die bevolkingsdichtheid te verminderen. Daar het geboortecijfer bij de vreemdelingenbevolking hoger ligt dan bij de inheemse bevolking kan die bepaling evenmin een oplossing bieden voor de toekomst.

Artikel 6 dient dus alleen om aan te tonen dat er te veel vreemdelingen zijn, dat ze te veel kosten, dat ze profiteren en dat er zo snel mogelijk iets aan gedaan moet worden.

Dat kan toch de bedoeling niet zijn van de minister. Wij stellen dan ook voor artikel 6 van het ontwerp te schrappen. *(Applaus op de socialistische banken.)*

M. le Président. — Le vote sur l'article 6 est réservé. Nous passons à l'examen de l'article 7 que voici:

Chapitre IV. — Adaptations de la loi du 15 décembre 1980 et de la loi du 27 juin 1921

Art. 7. A l'article 72 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1° Dans le premier alinéa, les mots «cinq jours» sont remplacés par les mots «cinq jours ouvrables»;

2° Le quatrième alinéa est complété comme suit: «et au droit de prendre communication du dossier administratif»;

3° Un cinquième alinéa, libellé comme suit est ajouté:

«Le conseil de l'étranger peut consulter le dossier au greffe du tribunal compétent pendant les deux jours ouvrables qui précèdent l'audience. Le greffier en donnera avis au conseil par lettre recommandée».

Hoofdstuk IV.— Aanpassingen aan de wet van 15 december 1980 en aan de wet van 27 juni 1921

Art. 7. In artikel 72 van dezelfde wet worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het eerste lid worden de woorden «vijf dagen» vervangen door de woorden «vijf werkdagen»;

2° Het vierde lid wordt aangevuld als volgt: «en het inzagerecht in het administratief dossier»;

3° Een vijfde lid wordt toegevoegd, luidend als volgt:

«De raadsman van de vreemdeling kan het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting voorafgaan. De griffier geeft hiervan bij aangetekende brief bericht aan de raadsman».

Le vote sur l'article 7 est réservé.

Personne ne demande la parole? Nous abordons l'examen de l'article 8 que voici:

Art. 8. L'article 2, 4°, de la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique est remplacé par la disposition suivante:

«4° Les noms, prénoms, professions, domiciles, nationalités des associés et, le cas échéant, inscriptions au registre de la population, si les associés ne sont pas de nationalité belge;».

Art. 8. Artikel 2, 4°, van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«4° De namen, de voornamen, het beroep, de woonplaats, de nationaliteit van de leden en, wanneer de leden niet de Belgische nationaliteit bezitten, in voorkomend geval, hun inschrijving in het bevolkingsregister;».

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Nous abordons l'examen de l'article 9 que voici:

Art. 9. L'article 10 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 10. Une liste indiquant, par ordre alphabétique, les noms, prénoms, domiciles et nationalités des membres de l'association doit être déposée au greffe du tribunal civil du siège de l'association dans le mois de la publication des statuts. En outre, si les membres ne sont pas de nationalité belge, mention de leur inscription au registre de la population sera faite, le cas échéant. La liste est complétée, chaque année, par l'indication dans l'ordre alphabétique des modifications qui se sont produites parmi les membres. Toute personne pourra en prendre gratuitement connaissance.»

Art. 9. Artikel 10 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 10. Een lijst waarin al de leden van de vereniging naar alfabetische orde van hun naam zijn vermeld, met opgaaf van hun voornamen, woonplaats en nationaliteit, wordt binnen de maand na de bekendmaking van de statuten neergelegd op de griffie van de burgerlijke rechtbank van de plaats waar de vereniging haar zetel heeft. Wanneer de leden niet de Belgische nationaliteit bezitten, wordt bovendien, in voorkomend geval, hun inschrijving in het bevolkingsregister vermeld. Elk jaar wordt de lijst aangevuld met een opgaaf, naar alfabetische orde opgemaakt, van de wijzigingen die zich met betrekking tot de leden hebben voorgedaan. Een ieder kan van die lijst kosteloos inzage nemen.»

— Adopté
Aangenomen.

Nous abordons l'examen de l'article 10 que voici:

Art. 10. L'article 26, deuxième alinéa, de la même loi, est remplacé par la disposition suivante:

«Il en est de même si les trois cinquièmes des associés ne sont pas de nationalité belge ou ne sont pas des étrangers établis dans le royaume, inscrits au registre de la population et résidant en Belgique».

Art. 10. Artikel 26, tweede lid, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Hetzelfde geldt wanneer drie vijfde van de leden niet de Belgische nationaliteit bezitten dan wel geen in het Rijk gevestigde vreemdelingen zijn, ingeschreven in het bevolkingsregister en verblijf houdende in België».

Personne ne demandant la parole, nous abordons l'examen de l'article 11:

Chapitre V. — Dispositions relatives à l'aide sociale

Art. 11. Dans l'article 57 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, l'alinéa suivant est inséré entre les troisième et quatrième alinéas:

«Toutefois, s'il s'agit d'étrangers qui ne sont ni autorisés ni admis à séjourner plus de trois mois ou à s'établir dans le royaume ou d'étrangers qui séjournent illégalement dans le royaume, l'aide se limite à l'aide matérielle et médicale nécessaire pour assurer la subsistance.

Dans ce cas, l'aide matérielle peut n'être assurée que par des prestations en nature.

Cette disposition ne s'applique pas aux candidats réfugiés.»

Hoofdstuk V. — Bepalingen betreffende het maatschappelijk welzijn

Art. 11. In artikel 57 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt tussen het derde en het vierde lid het volgende lid ingevoegd:

«Indien het evenwel vreemdelingen betreft die noch gemachtigd noch toegelaten zijn tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk

of om er zich te vestigen of vreemdelingen die onwettig in het Rijk verblijven, wordt de dienstverlening beperkt tot de materiële en geneeskundige dienstverlening die nodig is om in het levensonderhoud te voorzien.

In dat geval kan de materiële dienstverlening slechts door uitkeringen in natura worden verzekerd.

Deze bepaling is niet van toepassing op de kandidaat-vluchteling.»

De heren Seeuws en Egelmeers stellen het volgend amendement voor:

«Dit artikel te doen vervallen.»

«Supprimer cet article.»

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, dit artikel waarover veel is gediscussieerd, heeft tot doel de maatschappelijke bijstand verleend door de OCMW aan vreemdelingen die onwettig in het Rijk verblijven, te beperken tot de materiële en geneeskundige dienstverlening die nodig is om in hun levensonderhoud te voorzien. Het is ons nog steeds niet duidelijk wat de regering met dit artikel nastreeft.

De vragen die we hebben gesteld en waarop we geen antwoord hebben gekregen, zijn de volgende: Ten eerste, zal aan bedoelde vreemdelingen, die hoe dan ook als behoeftig worden erkend, al of niet een financiële hulp worden toegekend en, indien ja, hoeveel zal die dan bedragen? Ten tweede, mogen de OCMW nog enkel materiële en geneeskundige hulp verstrekken en geen sociaal-geneeskundige of juridische hulp? Nochtans zal iedereen erkennen dat personen die onwettig in het land verblijven vaak meer behoefte hebben aan financiële steun en aan deze vorm van hulpverlening die nu reeds gebeurt door het personeel van de OCMW. Hierdoor zal eigenlijk geen besparing gebeuren.

Mijnheer de minister, ik eindig met een paar vragen waarop ik geen antwoord heb gevonden noch in het verslag van de Kamer noch in dit van de Senaatscommissie. Graag vernam ik of er over die materie cijfers bestaan en of wij weten welke en hoeveel vreemdelingen gebruik maken van OCMW-hulp op fin ,nciële basis, hoeveel dit de samenleving jaarlijks kost en wat de regering verwacht met de invoeging van dit artikel in het ontwerp te kunnen besparen.

Naar wij menen zal daarmee niets worden bespaard maar het doet een probleem rijzen. Het schept bij vele Belgen, ook bij degenen die niet direct betrokken zijn, zoals in overbevolkte gemeenten die meestal centraal gelegen zijn, enkele uitzonderingen niet te na gesproken, het vooroordeel als zouden vreemdelingen profiteurs zijn van onze bijstandsregelingen. Men hoort dat haast dagelijks beweren. Het is een taai vooroordeel.

De bepaling in artikel 11 is derhalve naar onze mening moreel onaanvaardbaar en daarom stellen wij voor dit artikel te schrappen. *(Applaus op de socialistische banken.)*

M. le Président. — Le vote sur l'article 11 est réservé. Plus personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 12:

Chapitre VI. — Institution d'une commission d'études de l'immigration

Art. 12. Par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, il est institué une Commission d'études de l'immigration chargée d'examiner les problèmes posés par l'immigration, en tant qu'ils constituent un ensemble, et les solutions qui peuvent y être apportées.

Le Roi règle la composition et le fonctionnement de la Commission d'études de l'immigration.

La commission présente un premier rapport dans les douze mois à dater de la publication de la présente loi.

Les rapports sont transmis au Conseil des ministres, aux exécutifs régionaux et communautaires ainsi qu'aux assemblées législatives.»

Hoofdstuk VI. — Oprichting van een studiecommissie voor de immigratie

Art. 12. Bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit wordt een Studiecommissie voor de immigratie opgericht, belast met het onderzoek van de problemen van de immigratie, in zover ze een geheel vormen, en van de mogelijke oplossingen.

De Koning regelt de samenstelling en de werking van de Studiecommissie voor de immigratie.

Binnen twaalf maanden na de bekendmaking van deze wet legt de commissie een eerste verslag voor.

De verslagen worden overgezonden aan de Ministerraad, de gewestelijke en de gemeenschapsexecutieven evenals aan de wetgevende vergaderingen.»

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Nous abordons l'examen de l'article 13.

Artikel 13, dat het Wetboek van de Belgische nationaliteit vormt, bestaat uit verscheiden artikels. Voor een vlotte bespreking stel ik u voor deze achtereenvolgens te behandelen *(Instemming.)*

TITRE II. — *Code de la nationalité belge*

Art. 13. Les dispositions qui suivent forment le Code de la nationalité belge:

Code de la nationalité belge

Chapitre Ier. — Dispositions générales

Article 1er. Dans le présent Code, l'obtention de la nationalité s'appelle acquisition ou attribution, suivant qu'elle est ou non subordonnée à un acte volontaire de l'intéressé tendant à cette obtention.

Art. 2. L'attribution, l'acquisition, la perte ou le recouvrement de la nationalité belge, de quelque cause qu'ils procèdent, ne produisent d'effet que pour l'avenir.

Art. 3. La filiation n'a d'effet de plein droit en matière de nationalité belge que si elle est établie avant que l'enfant n'atteigne l'âge de 18 ans ou ne soit émancipé avant cet âge.

Art. 4. La preuve de la nationalité belge est faite en établissant l'existence des conditions et formalités requises par la loi belge.

Toutefois, lorsque la nationalité belge trouve sa seule source dans la filiation ou l'adoption, elle est tenue pour établie, sauf preuve contraire, si la personne dont l'intéressé prétend tenir cette nationalité a joui d'une manière constante de la possession d'état de Belge.

La possession d'état de Belge s'acquiert par l'exercice des droits qui sont conférés exclusivement aux Belges.

Art. 5. Est Belge de naissance, celui qui a la nationalité belge autrement que par naturalisation ou par déclaration souscrite en vertu de l'article 16.

Art. 6. Tout acte juridique ayant pour objet l'attribution, l'acquisition, la conservation, la perte ou le recouvrement de la nationalité belge peut être accompli en vertu d'une procuration spéciale et authentique.

Art. 7. Les personnes qui sont incapables en raison d'une déficience mentale sont représentées, pour accomplir des actes juridiques en matière de nationalité, par leur représentant légal.

Les personnes pourvues d'un administrateur provisoire peuvent être représentées par ce dernier.

Chapitre II. — Attribution de la nationalité belge

Section 1ère. — Attribution de la nationalité belge en raison de la nationalité du père ou de la mère

Art. 8. § 1er. Sont Belges:

1° L'enfant né en Belgique d'un auteur belge;

2° L'enfant né à l'étranger:

a) D'un auteur belge né en Belgique ou dans des territoires soumis à la souveraineté belge ou confiés à l'administration de la Belgique;

b) D'un auteur belge ayant fait dans un délai de cinq ans à dater de la naissance une déclaration réclamant, pour son enfant, l'attribution de la nationalité belge;

c) D'un auteur belge, à condition que l'enfant ne possède pas, ou ne conserve pas jusqu'à l'âge de 18 ans ou son émancipation avant cet âge, une autre nationalité.

La déclaration prévue au premier alinéa, 2°, *b*, est faite, inscrite et mentionnée conformément à l'article 22, § 4.

Celui à qui la nationalité belge a été attribuée en vertu du premier alinéa, 2°, *c*, conserve cette nationalité tant qu'il n'a pas été établi, avant qu'il n'ait atteint l'âge de 18 ans ou n'ait été émancipé avant cet âge, qu'il possède une nationalité étrangère.

§ 2. Pour l'application du paragraphe 1er, l'auteur doit avoir la nationalité belge au jour de la naissance de l'enfant ou, s'il est mort avant cette naissance, au jour de son décès.

§ 3. La filiation établie à l'égard d'un auteur belge après la date du jugement ou de l'arrêt homologuant ou prononçant l'adoption n'attribue la nationalité belge à l'enfant que si cette filiation est établie à l'égard de l'adoptant ou du conjoint de celui-ci.

§ 4. La personne à laquelle a été attribuée la nationalité belge de son auteur conserve cette nationalité si la filiation cesse d'être établie après qu'elle a atteint l'âge de 18 ans ou été émancipée avant cet âge. Si la filiation cesse d'être établie avant l'âge de dix-huit ans ou l'émancipation antérieure à cet âge, les actes passés avant que la filiation cesse d'être établie et dont la validité est subordonnée à la possession de la nationalité belge ne peuvent être contestés pour le seul motif que l'intéressé n'avait pas cette nationalité. Il en est de même des droits acquis avant la même date.

TITEL II. — *Wetboek van de Belgische nationaliteit*

Art. 13. De volgende bepalingen vormen het Wetboek van de Belgische nationaliteit:

Wetboek van de Belgische nationaliteit

Hoofdstuk I. — Algemene bepalingen

Artikel 1. In dit Wetboek wordt verwerving van de nationaliteit verkrijging of toekenning genaamd al naargelang zij al dan niet afhangt van een vrijwillige handeling van de belanghebbende met het oog op deze verwerving.

Art. 2. Toekenning, verkrijging, verlies en herkrijging van de Belgische nationaliteit, uit welke oorzaak ook, hebben alleen gevolg voor de toekomst.

Art. 3. De afstamming heeft inzake de Belgische nationaliteit alleen dan van rechtswege gevolg indien ze is vastgesteld voordat het kind de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoogd wordt vóór die leeftijd.

Art. 4. Het bewijs van de Belgische nationaliteit wordt geleverd door aan te tonen dat de bij de Belgische wet opgelegde voorwaarden en vormvereisten zijn vervuld.

Wanneer de Belgische nationaliteit echter alleen op afstamming of adoptie berust, wordt zij, behoudens tegenbewijs, als bewezen beschouwd, indien de persoon, aan wie de belanghebbende zijn nationaliteit beweert te ontlenen, zonder onderbreking de staat van Belg heeft bezeten.

Het bezit van de staat van Belg wordt verkregen door uitoefening van de rechten welke uitsluitend aan Belgen worden toegekend.

Art. 5. Is Belg door geboorte, hij die de Belgische nationaliteit bezit, anders dan door naturalisatie of door een krachtens artikel 16 afgelegde verklaring.

Art. 6. Iedere rechtshandeling met betrekking tot de toekenning, de verkrijging, het behoud, het verlies of de herkrijging van de Belgische nationaliteit, kan worden verricht krachtens een bijzondere en authentieke volmacht.

Art. 7. Personen die onbekwaam zijn uit hoofde van hun geestestoestand, worden, voor het verrichten van rechtshandelingen inzake nationaliteit, vertegenwoordigd door hun wettelijke vertegenwoordiger.

Personen aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd kunnen door deze worden vertegenwoordigd.

Hoofdstuk II. — Toekenning van de Belgische nationaliteit

Afdeling 1. — Toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de nationaliteit van de vader of van de moeder

Art. 8. § 1. Belg zijn:

1° Het kind geboren in België uit een Belgische ouder;
2° Het kind geboren in het buitenland:

a) Uit een Belgische ouder geboren in België of in gebieden onder Belgische soevereiniteit of onder Belgisch bestuur;

b) Uit een Belgische ouder die, binnen een termijn van vijf jaar na de geboorte, een verklaring heeft afgelegd waarin hij verzoekt om toekenning van de Belgische nationaliteit aan zijn kind;

c) Uit een Belgische ouder, op voorwaarde dat het kind geen andere nationaliteit bezit of behoudt tot de leeftijd van 18 jaar of zijn ontvoogding vóór die leeftijd.

De verklaring bedoeld in het eerste lid, 2°, *b*, wordt afgelegd, ingeschreven en vermeld zoals bepaald bij artikel 22, § 4.

Diegene aan wie de Belgische nationaliteit krachtens het eerste lid, 2°, *c*, is toegekend, behoudt die nationaliteit zolang niet is aangetoond, voordat hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoogd is vóór die leeftijd, dat hij een vreemde nationaliteit bezit.

§ 2. Voor de toepassing van paragraaf 1 dient de ouder de Belgische nationaliteit te bezitten op de geboortedag van het kind of, indien hij overleden is vòòr deze geboorte, op de dag van zijn overlijden.

§ 3. De afstamming vastgesteld ten aanzien van een Belgische ouder na de datum van het vonnis of het arrest dat de adoptie homologeert of uitspreekt, verleent de Belgische nationaliteit maar aan het kind, indien die afstamming wordt vastgesteld ten aanzien van de adoptant of diens echtgenoot.

§ 4. De persoon aan wie de Belgische nationaliteit van zijn ouder is toegekend, behoudt die nationaliteit wanneer zijn afstamming niet langer vaststaat nadat hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoogd is vóór die leeftijd. Indien zijn afstamming niet langer blijkt vast te staan vóór de leeftijd van 18 jaar of de ontvoogding vóór die leeftijd, kunnen de handelingen die zijn aangegaan toen de afstamming nog vaststond en voor de geldigheid waarvan de staat van Belg vereist was, niet worden betwist enkel en alleen omdat de belanghebbende die nationaliteit niet bezat. Hetzelfde geldt voor de rechten welke zijn verkregen voor die datum.

De Voorzitter. — Mevrouw De Pauw stelt volgend amendement voor:

« In § 1 van dit artikel het 2° te vervangen als volgt:

2° Het kind geboren in het buitenland uit een Belgische ouder.

De minderjarige aan wie de Belgische nationaliteit is toegekend krachtens § 1, 2°, kan bij zijn/haar meerderjarigheid de Belgische nationaliteit behouden mits hij/zij een verklaring van nationaliteitskeuze aflegt zoals bepaald bij de artikelen 14 en 15. »

« Au § 1er de cet article, remplacer le 2° par le texte suivant:

2° L'enfant né à l'étranger d'un auteur belge.

Le mineur auquel la nationalité belge a été attribuée en vertu du § 1er, 2°, peut conserver cette nationalité à sa majorité, à la condition qu'il fasse une déclaration d'option conformément aux dispositions des articles 14 et 15. »

Het woord is aan mevrouw De Pauw.

Mevrouw De Pauw-Deveen. — Mijnheer de Voorzitter, daarstraks heb ik reeds over deze aangelegenheid gesproken. Uit het antwoord dat

de minister mij heeft gegeven, moet ik besluiten dat de minister mij niet helemaal heeft begrepen.

Het gaat om een kind dat in het buitenland geboren is van een ouder die zelf niet in België is geboren. Dat kind kan de Belgische nationaliteit slechts verwerven indien de Belgische ouder binnen vijf jaar na de geboorte een verklaring aflegt voor de bevoegde diensten of indien het kind tijdens de minderjarigheid geen andere nationaliteit heeft of kan verkrijgen.

Ik stel voor in paragraaf 1 van artikel 8 het 2° te schrappen.

Mijn argumentatie daarvoor is de volgende. Zoals het artikel nu luidt wordt er een verschil gemaakt tussen de Belgische ouder en de niet-Belgische ouder. Wanneer het artikel wordt geschrapt, wordt dat onderscheid niet meer gemaakt tussen de ouders van verschillende nationaliteit.

De tweede mogelijkheid is dat het kind de Belgische nationaliteit verkrijgt wanneer het tijdens de minderjarigheid geen andere nationaliteit heeft of verkrijgt.

Als het een kind is van een Belgische moeder en een niet-Belgische vader, gebeurt in vele landen de automatische nationaliteitsoverdracht door de vader. Voor de Belgische moeder die de verklaring binnen de vijf jaar na de geboorte zou afleggen is het enigszins moeilijk psychologisch, de vader en de familie van de vader te vragen dat de nationaliteit van de vader aan het kind zou worden onttrokken indien in dat land het de vader is die automatisch de nationaliteit overdraagt aan het kind.

Het is te begrijpen dat men dat artikel heeft ingelast om de dubbele nationaliteit te vermijden, wat inderdaad moeilijkheden met zich zou kunnen brengen. Wij denken dat dit echter niet opweegt tegen het feit dat het belangrijk is dat het kind van een Belgische ouder ook de Belgische nationaliteit zou hebben. De gevallen van dubbele nationaliteit kunnen worden opgelost door de verklaring van nationaliteitskeuze bij de meerderjarigheid.

Ik pleit voor het schrappen van dat artikel omdat er ten eerste, een discriminatie zou bestaan tussen de twee ouders en ten tweede, omdat wij weten dat in de praktijk de Belgische vrouw daarin zal worden gediscrimineerd omdat het meestal de nationaliteit van de vreemde vader is die zal gelden en niet die van de Belgische moeder. Met het schrappen van het artikel zou men kunnen vermijden dat het kind van een Belgische moeder automatisch de nationaliteit van de vader heeft. *(Applaus op de socialistische banken.)*

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — L'article 8 ne discrimine nullement entre hommes et femmes. Les discriminations faites dans les lois étrangères ne sont pas prises en considération pour l'obtention de la nationalité belge.

Mevrouw De Pauw-Deveen. — De discriminatie zal er in de praktijk zijn. Om dat te vermijden is het eenvoudigste het artikel te schrappen.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — La loi belge ne peut rien à cela!

M. le Président. — L'article 9 du Code de la nationalité est ainsi rédigé:

Section 2. — Attribution de la nationalité belge en raison d'une adoption

Art. 9. Devient Belge à la date à laquelle l'adoption produit ses effets, s'il n'a pas à cette date atteint l'âge de 18 ans ou n'est pas émancipé:

1° L'enfant né en Belgique et adopté par un Belge;

2° L'enfant né à l'étranger et adopté:

a) Par un Belge né en Belgique ou dans des territoires soumis à la souveraineté belge ou confiés à l'administration de la Belgique;

b) Par un Belge ayant fait, dans un délai de cinq ans à partir de la date à laquelle l'adoption produit ses effets, une déclaration réclamant l'attribution de la nationalité belge pour son enfant adoptif qui n'a pas atteint l'âge de 18 ans ou n'est pas émancipé avant cet âge;

c) Par un Belge, à condition que l'enfant ne possède pas une autre nationalité.

La déclaration prévue au premier alinéa, 2°, *b*, est faite, inscrite et mentionnée conformément à l'article 22, § 4.

L'enfant auquel la nationalité belge a été attribuée en vertu du premier alinéa, 2°, *c*, conserve cette nationalité tant qu'il n'a pas été établi, avant qu'il n'ait atteint l'âge de 18 ans ou n'ait été émancipé avant cet âge, qu'il possède une nationalité étrangère.

Section 3. — Attribution de la nationalité belge en raison de la naissance en Belgique

Art. 10. Est Belge, l'enfant né en Belgique et qui, à un moment quelconque avant l'âge de 18 ans ou l'émancipation antérieure à cet âge, serait apatride s'il n'avait cette nationalité.

L'enfant nouveau-né trouvé en Belgique est présumé, jusqu'à preuve du contraire, être né en Belgique.

L'enfant auquel la nationalité belge a été attribuée en vertu du présent article conserve cette nationalité tant qu'il n'a pas été établi, avant qu'il n'ait atteint l'âge de 18 ans ou n'ait été émancipé avant cet âge, qu'il possède une nationalité étrangère.

Art. 11. Est Belge l'enfant né en Belgique dont un auteur ou adoptant qui est né lui-même en Belgique fait une déclaration réclamant pour son enfant ou son enfant adoptif l'attribution de la nationalité belge.

Cette déclaration doit être faite devant l'officier de l'état civil de la résidence principale en Belgique de l'enfant et avant que celui-ci n'ait atteint l'âge de 12 ans; elle est faite par l'auteur ou l'adoptant né en Belgique et qui, au moment de la déclaration, réside en Belgique; elle est inscrite et mentionnée conformément à l'article 22, § 4.

Afdeling 2. — Toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van adoptie

Art. 9. Belg wordt de dag dat de adoptie uitwerking heeft, indien het op die dag de leeftijd van 18 jaar niet bereikt heeft of niet ontvoogd is:

1° Het kind geboren in België en geadopteerd door een Belg;

2° Het kind geboren in het buitenland en geadopteerd:

a) Door een Belg geboren in België of in gebieden onder Belgische soevereiniteit of onder Belgisch bestuur;

b) Door een Belg die, binnen een termijn van vijf jaar na de dag dat de adoptie uitwerking heeft, een verklaring heeft afgelegd waarin hij verzoekt om toekenning van de Belgische nationaliteit aan zijn geadopteerd kind dat de leeftijd van 18 jaar niet bereikt heeft of niet ontvoogd is voor die leeftijd;

c) Door een Belg, op voorwaarde dat het kind geen andere nationaliteit bezit.

De verklaring bedoeld in het eerste lid, 2°, *b*, wordt afgelegd, ingeschreven en vermeld, zoals bepaald bij artikel 22, § 4.

Het kind aan wie de Belgische nationaliteit krachtens het eerste lid, 2°, *c*, is toegekend, behoudt die nationaliteit zolang niet is aangetoond voordat het de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoogd is vóór die leeftijd, dat het een vreemde nationaliteit bezit.

Afdeling 3. — Toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de geboorte in België

Art. 10. Belg is het kind geboren in België en dat, op gelijk welk ogenblik vóór de leeftijd van 18 jaar of vóór de ontvoogding voor die leeftijd, staatloos zou zijn, indien het die nationaliteit niet bezat.

Het in België gevonden pasgeboren kind wordt, behoudens tegenbewijs, verondersteld in België te zijn geboren.

Het kind aan wie de Belgische nationaliteit krachtens dit artikel is toegekend, behoudt die nationaliteit zolang niet is aangetoond, voordat het de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoogd is vóór die leeftijd, dat het een vreemde nationaliteit bezit.

Art. 11. Belg is het kind geboren in België van wie een ouder of adoptant die zelf in België is geboren, een verklaring aflegt tot toekenning van de Belgische nationaliteit aan zijn kind of geadopteerd kind.

Deze verklaring dient te worden afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de hoofdverblijfplaats in België van het kind en voordat dit de leeftijd van 12 jaar heeft bereikt; zij wordt gedaan door de ouder of adoptant die in België geboren is en op het ogenblik van de verklaring in België woont; zij wordt ingeschreven en vermeld overeenkomstig artikel 22, § 4.

Mevrouw De Pauw stelt volgend amendement voor:

« Dit artikel aan te vullen als volgt:

Deze persoon kan de Belgische nationaliteit verzaken mits hij een verklaring aflegt, overeenkomstig artikel 22, § 4, vooraleer hij de volle leeftijd van tweeëntwintig jaar bereikt heeft. »

Compléter cet article par la disposition suivante:

Cette personne peut renoncer à la nationalité belge à condition de faire une déclaration, conformément à l'article 22, § 4, avant d'avoir atteint l'âge de vingt-deux ans accomplis. »

Het woord is aan mevrouw De Pauw.

Mevrouw De Pauw-Deveen. — Mijnheer de Voorzitter, ik trek het amendement in aangezien het artikel ondertussen werd gewijzigd.

M. le Président. —. Nous passons à l'article 12 du Code de la nationalité.

Section 4. — Attribution de la nationalité belge par effet collectif d'un acte d'acquisition

Art. 12. En cas d'acquisition volontaire ou de recouvrement de la nationalité belge par un auteur ou un adoptant qui exerce l'autorité sur la personne qui n'a pas atteint l'âge de 18 ans ou n'est pas émancipé avant cet âge, la nationalité belge est attribuée à ce dernier.

Chapitre III. — Acquisition de la nationalité belge

Section 1re. — Acquisition de la nationalité belge par option

Art. 13. Peuvent acquérir la nationalité belge par option, dans les conditions et suivant les formes déterminées par les articles 14 et 15:

1° L'enfant né en Belgique;

2° L'enfant né à l'étranger et dont l'un des auteurs ou adoptants possède la nationalité belge au moment de la déclaration;

3° L'enfant né à l'étranger et dont, au moment de cette naissance, l'un des auteurs ou adoptants était ou avait été Belge de naissance;

4° L'enfant qui, pendant au moins un an avant l'âge de six ans, a eu sa résidence principale en Belgique avec une personne à l'autorité de laquelle il était légalement soumis.

Art. 14. Celui qui fait une déclaration d'option doit, au moment de celle-ci :

1° Etre âgé de 18 ans et avoir moins de 22 ans;

2° Avoir eu sa résidence principale en Belgique durant les douze mois qui précèdent;

3° Avoir eu sa résidence principale en Belgique depuis l'âge de 14 ans jusqu'à l'âge de 18 ans, ou pendant neuf ans au moins.

Cette dernière condition n'est pas requise si, au moment de la naissance du déclarant, l'un de ses auteurs ou adoptants était ou avait été Belge de naissance.

Peut être assimilée à la résidence en Belgique, la résidence en pays étranger, lorsque le déclarant prouve qu'il a conservé des attaches véritables avec la Belgique.

Art. 15. § 1er. La déclaration d'option est faite devant l'officier de l'état civil du lieu où le déclarant a sa résidence principale; la déclaration est communiquée par l'officier de l'état civil au parquet du tribunal de première instance du ressort.

Si le déclarant a sa résidence principale à l'étranger, sa déclaration est faite devant le chef de la mission diplomatique ou du poste consulaire belge de cette résidence; celui-ci la communique au parquet du tribunal de première instance de Bruxelles.

Il en est dressé acte par le procureur du Roi.

§ 2. Sur avis du procureur du Roi, l'intéressé entendu ou appelé, le tribunal de première instance se prononce sur l'agrément de l'option. Il le refuse si un empêchement résulte de faits personnels graves, qu'il doit préciser dans les motifs de sa décision, ou s'il y a des raisons, qu'il doit également préciser, d'estimer que la volonté d'intégration du déclarant est insuffisante. Le refus ne rend pas irrecevable une déclaration ultérieure.

La décision est notifiée au déclarant par les soins du procureur du Roi. Dans les quinze jours de la notification, le déclarant et le procureur du Roi peuvent interjeter appel de la décision du tribunal, par requête adressée à la cour d'appel. Celle-ci statue, après avis du procureur général, l'intéressé entendu ou appelé.

Les citations et notifications se font par la voie administrative.

§ 3. Le dispositif de la décision définitive d'agrément mentionne l'identité complète du déclarant; il est transcrit à la diligence du ministère public sur le registre mentionné à l'article 25 du lieu de la résidence principale du déclarant.

L'option a effet à compter de la transcription.

Section 2. — Acquisition de la nationalité belge par le conjoint étranger d'une personne belge

Art. 16. § 1er. Le mariage n'exerce de plein droit aucun effet sur la nationalité.

§ 2. L'étranger qui contracte mariage avec un conjoint de nationalité belge ou dont le conjoint acquiert la nationalité belge au cours du mariage, peut, si les époux ont résidé ensemble en Belgique pendant au moins six mois et tant que dure la vie commune en Belgique, acquérir la nationalité belge par déclaration faite et agréée conformément à l'article 15. Le tribunal peut surseoir à statuer, pendant un temps qu'il détermine mais qui ne peut excéder deux ans, si pour des motifs propres à l'espèce, il estime que la durée de la résidence commune en Belgique est insuffisante pour lui permettre d'apprécier la volonté d'intégration du déclarant. Le refus de l'agrément ne rend pas irrecevable une déclaration ultérieure.

Peut être assimilée à la vie commune en Belgique, la vie commune en pays étranger lorsque le déclarant prouve qu'il a acquis des attaches véritables avec la Belgique.

Section 3. — Acquisition de la nationalité belge en raison de la possession d'état de Belge

Art. 17. La personne qui a joui de façon constante durant dix années de la possession d'état de Belge peut, si la nationalité belge lui est contestée, acquérir la nationalité belge par une déclaration faite dans les formes de l'article 15, § 1er, et agréée conformément à la procédure prévue par l'article 15, §§ 2 et 3, sans que, toutefois, l'agrément puisse être refusé pour un motif autre que le caractère insuffisant de la possession d'état alléguée.

La déclaration doit être faite avant l'expiration d'un délai d'un an depuis que les faits de possession d'état ont cessé d'être établis. Ce délai est prorogé jusqu'à l'âge de dix-neuf ans si le déclarant est une personne dont la filiation à l'égard d'un auteur belge a cessé d'être établie alors qu'il n'était pas émancipé et n'avait pas atteint l'âge de dix-huit ans.

Lorsque la validité des actes passés antérieurement à l'agrément de la déclaration était subordonnée à la possession de la nationalité belge, cette validité ne peut être contestée pour le seul motif que le déclarant n'avait pas cette nationalité. Il en est de même des droits acquis antérieurement à l'agrément de la déclaration pour lesquels la nationalité belge était requise.

Section 4. — Acquisition de la nationalité belge par naturalisation

Art. 18. La naturalisation confère la nationalité belge.

Toutefois la naturalisation ordinaire ne confère pas les droits politiques pour lesquels la Constitution ou les lois exigent la grande naturalisation.

Afdeling 4. — Toekenning van de Belgische nationaliteit als gezamenlijk gevolg van een akte van verkrijging

Art. 12. Bij vrijwillige verkrijging of herkrijging van de Belgische nationaliteit door een ouder of een adoptant die het gezag uitoefent over een kind dat de leeftijd van 18 jaar niet bereikt heeft of niet ontvoogd is vóór die leeftijd, wordt aan dit laatste de Belgische nationaliteit toegekend.

Hoofdstuk III. — Verkrijging van de Belgische nationaliteit

Afdeling 1. — Verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitskeuze

Art. 13. Kunnen de staat van Belg door nationaliteitskeuze verkrijgen, onder de voorwaarden en op de wijze bepaald bij de artikelen 14 en 15:

1° Het in België geboren kind;

2° Het in het buitenland geboren kind van wie een ouder of adoptant op het tijdstip van de verklaring de Belgische nationaliteit bezit;

3° Het in het buitenland geboren kind van wie een ouder of een adoptant, op het tijdstip van die geboorte, Belg door geboorte was of geweest was;

4° Het kind dat vóór de leeftijd van zes jaar gedurende ten minste één jaar zijn hoofdverblijf in België heeft gehad samen met een persoon die over hem wettelijk het gezag uitoefende.

Art. 14. Hij die een verklaring van nationaliteitskeuze aflegt, moet op het tijdstip van de verklaring:

1° De leeftijd van 18 jaar hebben bereikt en minder dan 22 jaar oud zijn;

2° Zijn hoofdverblijf in België hebben gehad gedurende de twaalf voorafgaande maanden;

3° Zijn hoofdverblijf in België hebben gehad, hetzij vanaf de leeftijd van 14 tot 18 jaar, hetzij gedurende ten minste negen jaar.

Aan die laatste voorwaarde hoeft niet te zijn voldaan als, op het tijdstip van de geboorte van belanghebbende, een van zijn ouders of adoptanten Belg door geboorte was of geweest was.

Verblijf in het buitenland kan met verblijf in België worden gelijkgesteld, wanneer de belanghebbende bewijst een werkelijke band met België te hebben bewaard.

Art. 15. § 1. De verklaring van nationaliteitskeuze wordt afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar de belanghebbende zijn hoofdverblijf heeft; de verklaring wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand overgemaakt aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied.

Wanneer belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft in het buitenland, wordt zijn verklaring afgelegd voor het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post van die verblijfplaats; deze laatste maakt haar over aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel.

Daarvan wordt akte opgemaakt door de procureur des Konings.

§ 2. De rechtbank van eerste aanleg doet, na het advies van de procureur des Konings te hebben ingewonnen en de belanghebbende te hebben gehoord of opgeroepen, uitspraak over de inwilliging van de nationaliteitskeuze. Zij weigert inwilliging wanneer er een beletsel is wegens gewichtige feiten, eigen aan de persoon, die zij in de motivering van haar beslissing nader dient te omschrijven, of als er redenen zijn die zij eveneens dient te omschrijven, om te oordelen dat de integratiewil van de belanghebbende onvoldoende is. De weigering maakt een latere verklaring niet onontvankelijk.

Van de beslissing wordt aan de belanghebbende kennis gegeven door toedoen van de procureur des Konings. De belanghebbende en de procureur des Konings kunnen binnen vijftien dagen na de kennisgeving hoger beroep instellen tegen de beslissing van de rechtbank, bij een aan het hof van beroep gericht verzoekschrift. Dit hof doet uitspraak na het advies van de procureur-generaal te hebben ingewonnen en de belanghebbende te hebben gehoord of opgeroepen.

De dagvaardingen en de kennisgevingen geschieden langs administratieve weg.

§ 3. Het beschikkend gedeelte van de onherroepelijke beslissing tot inwilliging vermeldt de volledige identiteit van de belanghebbende; het wordt op verzoek van het openbaar ministerie overgeschreven in het register, vermeld in artikel 25, van de hoofdverblijfplaats van belanghebbende.

De nationaliteitskeuze heeft gevolg vanaf de overschrijving.

Afdeling 2. — Verkrijging van de Belgische nationaliteit door de vreemde echtgenoot van een Belg

Art. 16. § 1. Het huwelijk heeft van rechtswege geen enkel gevolg op de nationaliteit.

§ 2. De vreemdeling die huwt met een Belg of wiens echtgenoot gedurende het huwelijk de Belgische nationaliteit verkrijgt kan, indien de echtgenoten gedurende ten minste zes maanden in België samen hebben verbleven en zolang zij in België samenleven, door een overeenkomstig artikel 15 afgelegde en ingewilligde verklaring de staat van Belg verkrijgen. De rechtbank kan de uitspraak uitstellen, gedurende een termijn die zij bepaalt maar die niet langer dan twee jaar mag belopen, indien zij, om redenen die eigen zijn aan het geval, van mening is dat de duur van het samenleven in België onvoldoende is om haar in staat te stellen de integratiewil van de belanghebbende te beoordelen. De weigering van inwilliging maakt een latere verklaring niet onontvankelijk.

Samenleven in het buitenland kan worden gelijkgesteld met samenleven in België, wanneer de belanghebbende bewijst dat er tussen hem en België een werkelijke band is ontstaan.

Afdeling 3. — Verkrijging van de Belgische nationaliteit wegens het bezit van de staat van Belg

Art. 17. De persoon die gedurende tien jaar zonder onderbreking in het genot is geweest van het bezit van de staat van Belg kan, wanneer zijn Belgische nationaliteit betwist wordt, de Belgische nationaliteit verkrijgen door een verklaring afgelegd volgens de vormvoorschriften van artikel 15, § 1, en ingewilligd overeenkomstig de bij artikel 15, §§ 2 en 3, voorgeschreven procedure, zonder dat de inwilliging echter geweigerd kan worden om een andere reden dan dat het beweerde bezit van staat ontoereikend is.

De verklaring dient te worden afgelegd voordat een termijn van een jaar is verstreken vanaf het ogenblik dat de feiten betreffende het bezit van staat niet langer vaststaan. Die termijn wordt verlengd tot de leeftijd van negentien jaar wanneer de belanghebbende een persoon is wiens afstamming van een Belgische ouder gebleken is niet langer vast te staan voordat hij ontvoogd was en de leeftijd van achttien jaar had bereikt.

Wanneer de geldigheid van de voor de inwilliging van de verklaring verrichte akten afhankelijk was van het bezit van de Belgische nationaliteit, kan die geldigheid niet worden betwist op de enkele grond dat de belanghebbende die nationaliteit niet bezat. Hetzelfde geldt voor de rechten die vóór de inwilliging van de verklaring zijn verkregen en waarvoor het bezit van de Belgische nationaliteit vereist was.

Afdeling 4. — Verkrijging van de Belgische nationaliteit door naturalisatie

Art. 18. De naturalisatie verleent de staat van Belg.

De gewone naturalisatie verleent echter niet die van de politieke rechten waarvoor de Grondwet of de wetten de grote naturalisatie eisen.

M. Van Roye et consorts présentent l'amendement que voici:

« Supprimer le deuxième alinéa de cet article. »

« Het tweede lid van dit artikel te doen vervallen. »

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Cet amendement n'est pas recevable, monsieur le Président.

M. le Président. — Il se pose, en effet, un problème de recevabilité. Même si cet amendement était voté, il n'aurait jamais d'effet...

M. Van Roye. — J'en voudrais m'en expliquer, monsieur le Président.

M. le Président. — Vous avez la parole, monsieur Van Roye.

M. Van Roye. — On peut effectivement avoir l'impression que mon amendement soulève une difficulté constitutionnelle. Au fond, je demande que toute naturalisation soit la grande naturalisation. Peut-être me suis-je mal expliqué. Je propose, à l'article 19, de supprimer dans la première ligne le mot « ordinaire »; j'aurais plutôt dû proposer de le remplacer par « grande ».

En réalité, la Constitution dit nettement que seule la grande naturalisation confère tous les droits de la nationalité belge. Bien sûr, il s'agit simplement d'une explication donnée par la Constitution. Celle-ci n'oblige nullement à ce qu'il existe plusieurs sortes de naturalisation. Selon

moi, la Constitution n'a fait qu'entériner une loi antérieure qui établissait plusieurs sortes de naturalisations.

Il a donc entériné le système. On aurait pu imaginer quatre ou cinq sortes de naturalisations on ne voit pas très bien pourquoi il n'en existe que deux. Seule la grande naturalisation, c'est-à-dire lorsque celui qui confère la nationalité décide que la naturalisation sera pleine, sortira ses effets entiers. Ce n'est pas une obligation, me semble-t-il, et je ne vois pas pourquoi la loi ne pourrait pas dire que toute naturalisation sera dorénavant une grande naturalisation, ce qui correspondrait au prescrit constitutionnel. Tous ces gens auront d'office tous les droits de la nationalisation.

J'insiste sur ce point parce qu'il me paraît évident qu'à notre époque, garder des différentes catégories de citoyens est extrêmement gênant. Je souhaiterais qu'on oublie le contexte où nous nous trouvons avec ce qu'on a pu en dire. Il est question ici du Code de la nationalité qui sera applicable quelle que soit la nationalité d'origine, qu'il s'agisse de Français, de Hollandais ou de Luxembourgeois.

Il me paraît anormal qu'à notre époque, on continue à créer des citoyens de première zone et des citoyens de deuxième zone. Cela me paraît énorme! Comme je le souligne dans la justification écrite de mon amendement, cela correspond, à mon sens, à une mentalité de l'époque — heureusement, beaucoup de choses ont changé depuis — du vote censitaire, du vote plural et du vote capacitaire. Tout cela appartient au passé. Nous devons oublier ce genre de distinction et aboutir à une égalité entre les citoyens que les amendements que je présente, voudraient voir instituer.

M. le Président. — La parole est à M. Gol, Vice-Premier ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Monsieur le Président, pour être sympathique l'amendement de M. Van Roye n'en est pas moins inconstitutionnel, et je demande son rejet.

M. le Président. — Afin d'éviter une discussion sur la recevabilité ou la non-recevabilité, je vous propose de voter sur les amendements aux articles 13, 19 et 20, qui ont la même portée. Je vous demande de voter sur le principe.

Il me semble, monsieur Van Roye, qu'il aurait été plus sage que vous déposiez une proposition tendant à modifier l'article 5 de la Constitution.

La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, je suis tout à fait de votre avis.

M. Van Roye a raison quant au fond. Son amendement est parfaitement justifié et M. Van Roye aurait intérêt à postuler une révision de la Constitution. Je préférerais cette procédure plutôt que de voter un amendement qui porte atteinte à une règle constitutionnelle.

Il ne faut pas multiplier les mauvais exemples que nous voyons se perpétrer, y compris dans certaines juridictions, qui font fi de certaines dispositions constitutionnelles, et qui pour des raisons fort peu juridiques affirment qu'elles sont abrogées implicitement ou qu'elles sont tombées en désuétude...

Je crois que le combat de M. Van Roye est un bon combat, mais qu'il doit être mené là où il convient.

M. le Président. — M. Van Roye a tout à fait le droit d'introduire une proposition tendant à modifier l'article 5 de la Constitution.

Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, ik deel de mening van de heer Lallemand. Ik denk dat heel wat senatoren bereid zijn om een dergelijke verklaring tot herziening van dit artikel van de Grondwet te ondersteunen. Ik vind het echter spijtig dat wij niet vooraf werden geconsulteerd, zodat dit conflict had kunnen worden voorkomen.

M. J. Wathelet. — L'amendement est-il retiré, monsieur le Président, car un problème risque de se poser au niveau de la recevabilité et non sur le fond, c'est évident?

M. le Président. — Je n'ai pas voulu susciter une discussion sur la recevabilité des amendements. J'ai seulement voulu donner un bon conseil. Il me paraît plus efficace de déposer une proposition tendant à modifier l'article 5 de la Constitution et, éventuellement, d'autres articles.

Par ailleurs, monsieur Van Roye, vous risquez de mettre vos collègues dans une situation embarrassante. Peut-être, en effet, sont-ils d'accord avec vous sur le fond, mais il estiment ne pouvoir voter cet amendement qui, selon eux — et ils ont raison — est inconstitutionnel.

M. Van Roye. — Avant de me prononcer sur votre suggestion, monsieur le Président, pouvez-vous me dire si l'article en question de la Constitution fait actuellement l'objet d'une révision?

M. le Président. — Oui, monsieur Van Roye.

M. Van Roye. — Dans ces conditions, monsieur le Président, je retire les amendements.

M. Lallemand. — Parfait.

M. le Président. — Cela vaut-il pour vos deux autres amendements, monsieur Van Roye?

M. Van Roye. — Bien entendu, monsieur le Président.

M. le Président. — Ces amendements sont donc retirés.

L'article 19 du Code de la nationalité est ainsi rédigé:

Art. 19. Pour pouvoir demander la naturalisation ordinaire, il faut être âgé de 18 ans accomplis et avoir fixé sa résidence principale en Belgique depuis cinq ans au moins; ce délai est réduit à trois ans pour celui dont la qualité de réfugié ou d'apatride a été reconnue en Belgique en vertu des conventions internationales qui y sont en vigueur ou en vertu de l'article 57 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Peut être assimilée à la résidence en Belgique, la résidence à l'étranger lorsque le demandeur prouve qu'il a eu, pendant la durée requise, des attaches véritables avec la Belgique.

Art. 19. Om de gewone naturalisatie te kunnen aanvragen moet de belanghebbende volle 18 jaar oud zijn en sedert ten minste vijf jaar zijn hoofdverblijf in België hebben gevestigd; die termijn wordt verminderd tot drie jaar voor de vreemdeling wiens hoedanigheid van vluchteling of van staatloze in België is erkend krachtens de er vigerende internationale overeenkomsten of krachtens artikel 57 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Verblijf in het buitenland kan met verblijf in België gelijkgesteld, wanneer de aanvrager bewijst dat hij gedurende de vereiste periode door een werkelijke band met België verbonden is geweest.

L'amendement que voici, de M. Van Roye et consorts:

« A la première ligne de cet article, supprimer le mot « ordinaire ».

« Op de eerste regel van dit artikel het woord « gewone » te doen vervallen. »

a donc été retiré.

Nous passons à l'article 20 du Code de la nationalité:

Art. 20. Pour pouvoir demander la grande naturalisation, il faut:

1° Etre âgé de 25 ans accomplis;

2° Remplir les conditions pour pouvoir obtenir la naturalisation ordinaire;

3° Avoir rendu des services importants à la Belgique ou pouvoir en rendre par ses capacités et ses talents ou avoir depuis cinq ans au moins obtenu la nationalité belge par naturalisation ordinaire ou par déclaration faite en vertu de l'article 16.

Art. 20. Om de grote naturalisatie te kunnen aanvragen moet de belanghebbende:

1° Volle 25 jaar oud zijn;

2° De voorwaarden vervullen om de gewone naturalisatie te verkrijgen;

3° Bijzondere diensten hebben bewezen aan België of deze door zijn bekwaamheden of zijn talenten kunnen bewijzen of de Belgische nationaliteit sedert ten minste vijf jaar hebben verkregen door gewone naturalisatie of door verklaring afgelegd krachtens artikel 16.

L'amendement que voici de M. Van Roye et consorts:

« Supprimer cet article. »

« Dit artikel te doen vervallen. »

a également été retiré.

Nous abordons l'examen de l'article 21 du Code de la nationalité:

Art. 21. § 1er. La demande de naturalisation est adressée au ministre de la Justice et déposée au parquet du tribunal de première instance du lieu où le demandeur a sa résidence principale. S'il a sa résidence principale à l'étranger, la demande doit être remise au chef de la mission diplomatique ou du poste consulaire belge de cette résidence; celui-ci la communique au parquet du tribunal de première instance de Bruxelles.

Le procureur du Roi procède à une enquête sur l'existence ou non de faits graves et de la volonté d'intégration visés à l'article 15, § 2, ainsi que sur tout élément dont le Parlement désire être informé.

§ 2. La demande, accompagnée des documents justificatifs, n'est recevable que si la quittance délivrée par le receveur de l'Enregistrement établissant le paiement du droit d'enregistrement applicable y est jointe.

§ 3. La demande de naturalisation devient caduque lorsque, après l'avoir introduite, le demandeur cesse d'avoir sa résidence principale en Belgique ou perd les attaches visées à l'article 19, deuxième alinéa.

§ 4. Le dossier de la demande est transmis aux Chambres législatives avec toutes les pièces de l'instruction et l'avis du procureur général.

§ 5. L'acte de naturalisation voté par les Chambres législatives et sanctionné par le Roi est publié au *Moniteur belge*. Il a effet à compter du jour de cette publication.

Chapitre IV. — Perte de la nationalité belge

Art. 22. § 1er. Perdent la qualité de Belge:

1° Celui qui, ayant atteint l'âge de dix-huit ans, acquiert volontairement une nationalité étrangère;

2° Celui qui, ayant atteint l'âge de dix-huit ans, déclare renoncer à la nationalité belge; cette déclaration ne peut être faite que si le déclarant prouve qu'il possède une nationalité étrangère ou qu'il l'acquiert ou la recouvre par l'effet de la déclaration;

3° L'enfant non émancipé n'ayant pas atteint l'âge de dix-huit ans et soumis à l'autorité d'un seul auteur ou adoptant, lorsque celui-ci perd la nationalité belge par l'effet du 1° ou du 2°, à la condition que la nationalité étrangère de l'auteur ou de l'adoptant soit conférée à cet enfant ou que celui-ci la possède déjà; lorsque l'autorité sur l'enfant est exercée par les père et mère ou par les adoptants, l'enfant non émancipé n'ayant pas atteint l'âge de dix-huit ans ne perd pas la nationalité belge tant que l'un d'eux la possède encore; il la perd lorsque cet auteur ou adoptant vient lui-même à la perdre, à la condition que cet enfant acquière la nationalité d'un de ses auteurs ou adoptant ou qu'il la possède déjà; la même règle s'applique au cas où l'autorité sur l'enfant est exercée par le père ou la mère et son conjoint adoptant;

4° L'enfant non émancipé n'ayant pas atteint l'âge de dix-huit ans, adopté par un étranger ou par des étrangers, à la condition que la nationalité de l'adoptant ou de l'un d'eux lui soit acquise par l'effet de l'adoption ou qu'il possède déjà cette nationalité; il ne perd pas la nationalité belge si l'un des adoptants est Belge ou si l'auteur conjoint de l'adoptant étranger est Belge;

5° Le Belge né à l'étranger à l'exception des anciennes colonies belges lorsque:

a) Il a eu sa résidence principale et continue à l'étranger de dix-huit à vingt-huit ans;

b) Il n'exerce à l'étranger aucune fonction conférée par le gouvernement belge ou à l'intervention de celui-ci, ou n'y est pas occupé par une société ou une association de droit belge au personnel de laquelle il appartient;

c) Il n'a pas déclaré, avant d'atteindre l'âge de vingt-huit ans, vouloir conserver sa nationalité belge; du jour de cette déclaration, un nouveau délai de dix ans prend cours.

6° L'enfant non émancipé n'ayant pas atteint l'âge de dix-huit ans et soumis à l'autorité d'un seul auteur ou adoptant, lorsque celui-ci perd la nationalité belge par l'effet du 5°; lorsque l'autorité sur l'enfant est exercée par les père et mère ou par les adoptants, l'enfant non émancipé n'ayant pas atteint l'âge de dix-huit ans ne perd pas la nationalité belge tant que l'un d'eux la possède encore; il la perd lorsque cet auteur ou adoptant vient lui-même à la perdre; la même règle s'applique au cas où l'autorité sur l'enfant est exercée par le père ou la mère et son conjoint adoptant;

7° Celui qui est déchu de la nationalité belge en vertu de l'article 23.

§ 2. Pour perdre la nationalité belge en application du § 1er, 1° et 2°, l'intéressé qui est encore soumis aux obligations du service militaire pour l'armée active et sa réserve doit y être autorisé par le Roi.

Cette autorisation n'est pas requise si l'intéressé est devenu belge par l'effet collectif attaché à l'acquisition volontaire ou au recouvrement de la nationalité belge par son auteur ou adoptant.

§ 3. Le § 1er, 5° et 6°, ne s'applique pas au Belge qui, par l'effet d'une de ces dispositions, deviendrait apatride.

§ 4. Les déclarations prévues au § 1er, 2° et 5°, sont faites devant l'officier de l'état civil de la résidence principale du déclarant et, à l'étranger devant le chef d'une mission diplomatique ou d'un poste consulaire belge. Elles sont inscrites dans le registre prévu à l'article 25. L'officier de l'état civil instrumente sans l'assistance de témoins. Ces déclarations sont, en outre, mentionnées en marge de l'acte de naissance dressé ou transcrit en Belgique.

Art. 21. § 1. Het verzoek om naturalisatie wordt aan de minister van Justitie gericht en neergelegd op het parket van de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de belanghebbende zijn hoofdverblijf heeft. Indien hij zijn hoofdverblijf heeft in het buitenland, moet zijn verzoek overhandigd worden aan het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post van die verblijfplaats; deze laatste maakt het over aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel.

De procureur des Konings stelt een onderzoek in naar het al dan niet bestaan van gewichtige feiten en van de integratiewil bedoeld in artikel 15, § 2, alsook naar ieder gegeven waarover het Parlement wenst te worden ingelicht.

§ 2. Het verzoek, samen met de stukken tot staving, is alleen ontvankelijk wanneer daarbij de kwijting is gevoegd, afgegeven door de ontvanger der Registratie, waaruit blijkt dat het toepasselijk registratierecht is betaald.

§ 3. Het verzoek om naturalisatie vervalt wanneer na de indiening ervan de belanghebbende ophoudt zijn hoofdverblijf in België te hebben of de in artikel 19, tweede lid, bedoelde band verliest.

§ 4. Het dossier van het verzoek wordt overgemaakt aan de Wetgevende Kamers samen met alle stukken van het onderzoek en het advies van de procureur-generaal.

§ 5. De akte van naturalisatie goedgekeurd door de Wetgevende Kamers en bekrachtigd door de Koning, wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. Deze akte heeft uitwerking te rekenen van de dag van die bekendmaking.

Hoofdstuk IV. — Verlies van de Belgische nationaliteit

Art. 22. § 1. De staat van Belg verliest:

1° Hij die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en vrijwillig een vreemde nationaliteit verkrijgt;

2° Hij die de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en verklaart afstand te doen van de Belgische nationaliteit; de daartoe strekkende verklaring kan alleen worden afgelegd wanneer de belanghebbende bewijst dat hij een vreemde nationaliteit bezit of die als gevolg van zijn verklaring verkrijgt of herkrijgt;

3° Het niet-ontvoogd kind dat de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt en onder het gezag staat van een enkele ouder of adoptant wanneer deze op grond van 1° of 2° de staat van Belg verliest, mits de vreemde nationaliteit van de ouder of adoptant aan dat kind wordt verleend of dit die nationaliteit reeds bezit; wanneer het gezag over het

kind door de ouders of door de adoptanten wordt uitgeoefend, verliest het niet-ontvoogd kind dat de leeftijd van achtien jaar nog niet heeft bereikt de Belgische nationaliteit niet zolang één van hen die nog bezit; het verliest ze wanneer die ouder of adoptant ze zelf verliest, mits dit kind de nationaliteit van één van zijn ouders of adoptanten verkrijgt of ze reeds bezit; dezelfde regel geldt wanneer het gezag over het kind door de vader of de moeder samen met de echtgenoot-adoptant wordt uitgeoefend;

4° Het niet-ontvoogd kind dat de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt en dat door een vreemdeling of door vreemdelingen geadopteerd wordt, mits het tengevolge van de adoptie de nationaliteit van de adoptant of van één van hen verkrijgt of die nationaliteit reeds bezit; het verliest de Belgische nationaliteit niet wanneer een van de adoptanten Belg is of de ouder die echtgenoot is van de vreemde adoptant, Belg is;

5° De Belg die in het buitenland geboren is met uitzondering van de voormalige Belgische koloniën, wanneer:

a) Hij van achttien tot achtentwintig jaar ononderbroken zijn hoofdverblijfplaats in het buitenland gehad heeft;

b) Hij in het buitenland geen ambt uitoefent dat hem door de Belgische regering of door dezer bemiddeling opgedragen is of daar niet tewerkgesteld is door een vennootschap of een vereniging naar Belgisch recht waarvan hij personeelslid is;

c) Hij, alvorens de leeftijd van achtentwintig jaar te bereiken, niet verklaard heeft zijn Belgische nationaliteit te willen behouden; vanaf de dag van die verklaring gaat een nieuwe termijn van tien jaar in.

6° Het niet-ontvoogd kind dat de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt en onder het gezag van een enkele ouder of adoptant staat, wanneer deze op grond van 5° de Belgische nationaliteit verliest; wanneer het gezag over het kind door de ouders of door de adoptanten wordt uitgeoefend, verliest het niet-ontvoogd kind dat de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt de Belgische nationaliteit niet zolang één van hen die nog bezit; het verliest ze wanneer die ouder of adoptant ze zelf verliest; dezelfde regel geldt wanneer het gezag over het kind door de vader of de moeder samen met de echtgenoot-adoptant wordt uitgeoefend;

7° Hij die krachtens artikel 23 van de Belgische nationaliteit vervallen is verklaard.

§ 2. Om de Belgische nationaliteit te verliezen bij toepassing van § 1, 1° en 2°, moet de belanghebbende die nog dienstplichtig is voor het actief of het reserveleger daartoe door de Koning worden gemachtigd.

Deze machtiging is niet vereist indien de belanghebbende Belg is geworden als gezamenlijk gevolg van de vrijwillige verkrijging of van de herkrijging van de Belgische nationaliteit door zijn ouder of adoptant.

§ 3. Paragraaf 1, 5° en 6°, is niet van toepassing op de Belg die ingevolge een van die bepalingen staatloos zou worden.

§ 4. De verklaringen bedoeld in § 1, 2° en 5°, worden afgelegd ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de hoofdverblijfplaats van de belanghebbende of, in het buitenland, ten overstaan van het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post. Zij worden ingeschreven in het register bedoeld in artikel 25. De ambtenaar van de burgerlijke stand treedt op zonder getuigen. Bovendien worden deze verklaringen vermeld op de kant van de geboorteakte die in België is opgemaakt of overgeschreven.

Mevrouw De Pauw stelt volgend amendement voor:

«In § 1 van dit artikel het 5° te doen vervallen.».

«Supprimer le 5° du § 1er de cet article.»

Het woord is aan mevrouw De Pauw.

Mevrouw De Pauw-Deveen. — Mijnheer de Voorzitter, de minister heeft erop gewezen dat de Belgen in het buitenland doorgaans goed op de hoogte zijn van alle mogelijkheden. Er zijn echter sommige Belgen in het buitenland die niet op de hoogte zijn of voor wie het moeilijk is, om psychologische of andere redenen, te verklaren dat zij Belg willen blijven. Daarenboven kan de toestand van Belgen in het buitenland veranderen gedurende die tien jaar of later. Zo zou er na elf jaar een verandering kunnen optreden in de toestand van een Belg in het buitenland. Op dat ogenblik zal hij constateren dat hij geen Belg meer is. Dit is betreurenswaardig.

Om te vermijden dat men in de voorwaarden opgesomd in artikel 22 automatisch de Belgische nationaliteit zou verliezen, stel ik voor in paragraaf 1 van dat artikel het 5° te doen vervallen.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Gol.

De heer Gol, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb dit amendement weerlegd tijdens de algemene bespreking.

M. le Président. — Nous passons à l'article 23 du Code de la nationalité.

Art. 23. § 1er. Les Belges qui ne tiennent pas leur nationalité d'un auteur belge au jour de leur naissance, peuvent, s'ils manquent gravement à leurs devoirs de citoyen belge, être déchus de la nationalité belge.

§ 2. La déchéance est poursuivie par le ministère public. Les manquements reprochés sont spécifiés dans l'exploit de citation.

§ 3. L'action en déchéance se poursuit devant la cour d'appel de la résidence principale en Belgique du défendeur ou, à défaut, devant la Cour d'appel de Bruxelles.

§ 4. Le premier président commet un conseiller, sur le rapport duquel la cour statue dans le mois de l'expiration du délai de citation.

§ 5. Si l'arrêt est rendu par défaut, il est, après sa signification, à moins que celle-ci ne soit faite à personne, publié par extrait dans deux journaux de la province et au *Moniteur belge*.

L'opposition doit, à peine d'irrecevabilité, être formée dans le délai de huit jours à compter du jour de la signification à personne ou de la publication, sans augmentation de ce délai en raison de la distance.

L'opposition est portée à la première audience de la chambre qui a rendu l'arrêt; elle est jugée sur le rapport du conseiller commis s'il fait encore partie de la chambre, ou, à son défaut, par le conseiller désigné par le premier président, et l'arrêt est rendu dans les quinze jours.

§ 6. Le pourvoi en cassation n'est recevable que s'il est motivé et pour autant que, d'une part, devant la cour d'appel ait été admis ou soutenu que la nationalité belge du défendeur à l'action en déchéance résultait de ce que, au jour de la naissance du défendeur, l'auteur de qui il tient sa nationalité était lui-même Belge et que, d'autre part, ce pourvoi invoque la violation ou la fausse application des lois consacrant le fondement de ce moyen ou le défaut de motif de son rejet.

Le pourvoi est formé et jugé comme il est presrit pour les pourvois en matière criminelle.

§ 7. Le délai pour se pourvoir en cassation et le pourvoi sont suspensifs de l'exécution de l'arrêt.

§ 8. Lorsque l'arrêt prançant la déchéance de la nationalité belge est devenu définitif, son dispositif, qui doit mentionner l'identité complète de l'intéressé, est transcrit sur le registre indiqué à l'article 25 par l'officier de l'état civil de la résidence principale de l'intéressé en Belgique ou, à défaut, par l'officier de l'état civil de Bruxelles.

En outre, l'arrêt est mentionné en marge de l'acte de naissance dressé ou transcrit en Belgique et de l'acte contenant la transcription des agréments de l'option ou de la déclaration par laquelle l'intéressé avait acquis la nationalité belge ou de la naturalisation du défendeur.

La déchéance a effet à compter de la transcription.

§ 9. La personne qui a été déchue de la nationalité belge ne peut redevenir Belge que par naturalisation.

Chapitre V. — Recouvrement de la nationalité belge

Art. 24. Celui qui a perdu la nationalité belge autrement que par déchéance peut, par une déclaration faite et agréée conformément à l'article 15, la recouvrer aux conditions suivantes:

1° Avoir été Belge de naissance;

2° Etre âgé d'au moins dix-huit ans;

3° Avoir eu sa résidence principale en Belgique pendant les douze mois qui précèdent la déclaration.

Si cette dernière condition n'est pas remplie ou si la perte de la nationalité belge procède d'une renonciation, le tribunal peut agréer le recouvrement après avoir apprécié, outre les éléments indiqués à l'article 15, § 2, premier alinéa, les circonstances dans lesquelles le déclarant a perdu la nationalité belge et les raisons pour lesquelles il veut la recouvrer.

Chapitre VI. — Registres et mentions

Art. 25. Le dispositif des décisions définitives prises en application des articles 15 à 17 et 24 est transcrit par l'officier de l'état civil sur le registre aux actes de naissance, soit sur le registre supplétoire, soit sur un registre tenu en double.

Il en est fait mention en marge de l'acte de naissance dressé ou transcrit en Belgique.

Le dispositif de la décision définitive agréant la déclaration prévue à l'article 16 est, en outre, mentionné en marge de l'acte de mariage dressé ou transcrit en Belgique.

Les registres prévus au premier alinéa sont soumis aux articles 40 à 45 et 50 à 54 du Code civil.

Chapitre VII. — Dispositions transitoires

Art. 26. § 1er. Les dispositions des articles 10, 12, 13, 15 à 17, 22, premier et deuxième alinéas, et 25 des lois sur l'acquisition, la perte et le recouvrement de la nationalité, coordonnées le 14 décembre 1932 et modifiées par les lois des 21 mai 1951, 22 décembre 1961, 17 mars 1964, 2 avril 1965 et 10 octobre 1967, demeurent applicables aux déclarations souscrites en vue d'acquérir ou de recouvrer la nationalité belge ainsi qu'aux demandes de naturalisation introduites avant l'entrée en vigueur du présent Code.

§ 2. Par dérogation au § 1er, il n'est plus requis d'assurer la publicité, par affichage et insertion dans un journal, des déclarations d'acquisition ou de recouvrement de la nationalité belge ni des demandes de naturalisation.

§ 3. Les naturalisations accordées à la suite de demandes introduites avant l'entrée en vigueur du présent Code sont soumises aux dispositions antérieurement applicables des articles 238, 239, 241 à 243, 245 et 246 de l'arrêté royal nº 64 du 30 novembre 1939, contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèquee et de greffe, confirmé par la loi du 16 juin 1947, modifiés par les lois des 14 août 1947, 28 février 1962 et 17 mars 1964.

Art. 27. § 1er. N'est pas considérée comme Belge de naissance la femme qui, en application des lois antérieures, est devenue Belge par son mariage avec un Belge ou du fait de l'acquisition ou du recouvrement de la nationalité belge par son mari.

§ 2. La femme, Belge de naissance ou par naturalisation, qui a perdu la nationalité belge par son mariage avec un étranger ou du fait de l'acquisition d'une nationalité étrangère par son mari, peut conserver la nationalité belge, par une déclaration faite durant les six mois à partir du jour du mariage ou du jour où le mari a changé de nationalité, devant l'officier de l'état civil de la résidence principale de la déclarante et à l'étranger, devant le chef d'une mission diplomatique ou d'un poste consulaire belge.

§ 3. Cette déclaration est inscrite soit dans le registre aux actes de naissance, soit dans le registre supplétoire, soit dans un régistre spécial tenu en double. L'officier de l'état civil instrumente sans l'assistance de témoins. En outre, cette déclaration est mentionnée en marge de l'acte de naissance et de l'acte de mariage dressés ou transcrits en Belgique.

§ 4. Les registres prévus au § 3 sont soumis aux articles 40 à 45 et 50 à 54 du Code civil.

Art. 28. § 1er. Les personnes qui ont omis de souscrire en temps utile une déclaration d'option en faveur de la nationalité belge sur base de l'article 2, § 4, de la loi du 22 décembre 1961 relative à l'acquisition ou au recouvrement de la nationalité belge par des étrangers nés ou domiciliés sur le territoire de la république du Congo ou par les Congolais ayant eu en Belgique leur résidence habituelle, sont admise à souscrire cette déclaration, dans la forme prévue à l'article 15, dans les deux ans suivant l'entrée en vigueur du présent Code.

§ 2. Les déclarants doivent avoir eu leur résidence principale en Belgique durant les deux années précédant l'entrée en vigueur du présent code et avoir maintenu cette résidence jusqu'au moment où la déclaration est souscrite.

Art. 29. L'entrée en vigueur des articles 8 à 10 du Code de la nationalité belge n'a pas pour effet d'attribuer la nationalité belge à l'étranger qui, lors de cette entrée en vigueur, est âgé de dix-huit ans accomplis.

Art. 30. Le délai de résidence à l'étranger prévu à l'article 22, § 1er, 5º, du Code de la nationalité belge prend cours à la date d'entrée en vigueur dudit code.

Art. 23. § 1. De Belgen die hun nationaliteit niet hebben verkregen van een ouder die Belg was op de dag van hun geboorte, kunnen, indien zij ernstig te kort komen aan hun verplichtingen als Belgische burger, van de Belgische nationaliteit vervallen worden verklaard.

§ 2. De vervallenverklaring wordt gevorderd door het openbaar ministerie. De ten laste gelegde tekortkomingen worden in het dagvaardingsexploot nauwkeurig omschreven.

§ 3. De vordering tot vervallenverklaring wordt vervolgd voor het hof van beroep van de hoofdverblijfplaats in België van de verweerder of, bij gebreke daarvan, voor het Hof van beroep te Brussel.

§ 4. De eerste voorzitter stelt een raadsheer aan, op wiens verslag het hof uitspraak doet binnen een maand na het verstrijken van de termijn van dagvaarding.

§ 5. Is het arrest bij verstek gewezen, dan wordt het na zijn betekening, tenzij deze aan de persoon is gedaan, bij uittreksel bekendgemaakt in twee bladen uitgegeven in de provincie en in het *Belgisch Staatsblad*.

Het verzet moet op straffe van onontvankelijkheid worden gedaan binnen acht dagen te rekenen vanaf de betekening aan de persoon of vanaf de bekendmaking, zonder verlenging van die termijn wegens de afstand.

Het verzet wordt op de eerste terechtzitting van de kamer die het arrest heeft uitgesproken behandeld op verslag van de aangewezen raadsheer, indien hij nog deel uitmaakt van de kamer of bij diens ontstentenis, van de raadsheer daartoe door de eerste voorzitter aangewezen, en het arrest wordt binnen vijftien dagen uitgesproken.

§ 6. Voorziening in cassatie is alleen ontvankelijk indien zij met redenen is omkleed en voor zover eensdeels voor het hof van beroep is aangenomen of beweerd dat de staat van Belg van de verweerder in de vordering tot vervallenverklaring het gevolg is van de omstandigheid dat de ouder van wie de verweerder zijn nationaliteit heeft verkregen, op zijn geboortedag zelf Belg was, en anderdeels bij die voorziening de schending of de verkeerde toepassing van wetten waarop het rechtsmiddel is gegrond dan wel het ontbreken van een reden tot afwijzing wordt ingeroepen.

De voorziening wordt ingesteld en berecht zoals is voorschreven voor de voorzieningen in criminele zaken.

§ 7. De termijn om zich in cassatie te voorzien en het cassatieberoep schorsen de tenuitvoerlegging van het arrest.

§ 8. Wanneer het arrest, waarbij de vervallenverklaring van de staat van Belg wordt uitgesproken, onherroepelijk is geworden, wordt het beschikkend gedeelte ervan, met vermelding van de volledige identiteit van de belanghebbende, in het register, bedoeld in artikel 25, overgeschreven door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de hoofdverblijfplaats in België van de belanghebbende of. bij gebreke hiervan, door de ambtenaar van de burgerlijke stand van Brussel.

Daarenboven wordt van het arrest melding gemaakt op de kant van de akte van geboorte die in België is opgemaakt of overschreven en van de akte van overschrijving van de inwilligingen van de nationaliteitskeuze of van de verklaring waarbij belanghebbende de Belgische nationaliteit heeft verkregen of van de naturalisatie van de verweerder.

De vervallenverklaring heeft gevolg vanaf de overschrijving.

§ 9. Hij die van de staat van Belg vervallen is verklaard, kan alleen door naturalisatie opnieuw Belg worden.

Hoofdstuk V. — Herkrijging van de Belgische nationaliteit

Art. 24. Hij die de Belgische nationaliteit anders dan door vervallenverklaring heeft verloren, kan ze door een overeenkomstig artikel 15 afgelegde en ingewilligde verklaring op de volgende voorwaarden herkrijgen:

1° Belg door geboorte zijn geweest;

2° Ten minste achttien jaar oud zijn;

3° Gedurende de twaalf maanden die aan de verklaring voorafgaand zijn hoofdverblijf in België hebben gehad.

Indien deze laatste voorwaarde niet is vervuld of indien het verlies van de Belgische nationaliteit het gevolg is van afstand, kan de rechtbank de herkrijging inwilligen nadat zij, benevens de in artikel 15, § 2, eerste lid, vermelde gegevens, de omstandigheden heeft beoordeeld waarin de belanghebbende de Belgische nationaliteit heeft verloren, alsmede de redenen waarom hij die wil herkrijgen.

Hoofdstuk VI. — Registers en meldingen

Art. 25. Het beschikkend gedeelte van de op grond van de artikelen 15 tot 17 en 24 genomen eindbeslissingen wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand overgeschreven in het register van de geboorteakten of in het aanvullend register of in een bijzonder in tweevoud gehouden register.

Hiervan wordt melding gemaakt op de kant van de akte van geboorte die in België is opgemaakt of overgeschreven.

Het beschikkend gedeelte van de eindbeslissing tot inwilliging van de verklaring bedoeld in artikel 16, wordt bovendien vermeld op de kant van de akte van huwelijk die in België is opgemaakt of overgeschreven.

De artikelen 40 tot 45 en 50 tot 54 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op de in het eerste lid bedoelde registers.

Hoofdstuk VII. — Overgangsbepalingen

Art. 26. § 1. De bepalingen van de artikelen 10, 12, 13, 15 tot 17, 22, eerste en tweede lid, en 25 van de wetten op de verkrijging, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit, gecoördineerd op 14 december 1932 en gewijzigd bij de wetten van 21 mei 1951, 22 december 1961, 17 maart 1964, 2 april 1965 en 10 oktober 1967, blijven van toepassing op de verklaringen die zijn afgelegd met het oog op de verkrijging of de herkrijging van Belgische nationaliteit alsmede op de verzoeken om naturalisatie die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van dit Wetboek.

§ 2. In afwijking van § 1, is de openbaarmaking, door aanplakking en inlassing in een dagblad, van de verklaringen tot verkrijging of herkrijging van de Belgische nationaliteit of van de verzoeken om naturalisatie niet meer vereist.

§ 3. De naturalisatie verleend op verzoeken die vóór de inwerkingtreding van dit Wetboek zijn ingediend blijven onderworpen aan de vroeger toepasselijke bepalingen van de artikel 238, 239, 241 tot 243, 245 en 246 van het koninklijk besluit nr. 64 van 30 november 1939, houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bevestigd door de wet van 16 juni 1947, gewijzigd bij de wetten van 14 augustus 1947, 28 februari 1962 en 17 maart 1964.

Art. 27. § 1. De vrouw die op grond van vroegere wetten Belg is geworden bij haar huwelijk met een Belg of wegens de verkrijging of herkrijging van de Belgische nationaliteit door haar man, wordt niet beschouwd als Belg door geboorte.

§ 2. De vrouw die Belg is door geboorte of door naturalisatie en die staat door haar huwelijk met een vreemdeling of ingevolge de verkrijging van een vreemde nationaliteit door haar man heeft verloren, kan de Belgische nationaliteit behouden door, binnen zes maanden te rekenen van de dag van het huwelijk of de dag waarop de man van nationaliteit veranderd is, een verklaring af te leggen ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de hoofdverblijfplaats van de belanghebbende of, in het buitenland, ten overstaan van het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post.

§ 3. Deze verklaring wordt ingeschreven in het register van de geboorteakten of in het aanvullend register of in een bijzonder in tweevoud gehouden register. De ambtenaar van de burgerlijke stand treedt op zonder getuigen. Deze verklaring wordt bovendien vermeld op de kant van de geboorteakte en van de huwelijksakte die in België zijn opgemaakt of overgeschreven.

§ 4. De artikelen 40 tot 45 en 50 tot 54 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op de in § 3 bedoelde registers.

Art. 28. § 1. Wie verzuimd heeft tijdig een verklaring van nationaliteitskeuze af te leggen op grond van artikel 2, § 4, van de wet van 22 december 1961 betreffende de verwerving of herkrijging van de Belgische nationaliteit door de buitenlanders die geboren zijn of hun woonplaats hebben op het grondgebied van de republiek Kongo of door de Kongolezen die hun gewone verblijfplaats in België hebben gehad, kunnen die verklaring afleggen, op de wijze bepaald bij artikel 15, binnen twee jaar na de inwerkingtreding van dit Wetboek.

§ 2. De belanghebbende moet zijn hoofdverblijf in België hebben gehad gedurende de twee jaar die aan de inwerkingtreding van dit Wetboek voorafgaan en dit verblijf hebben behouden tot op het tijdstip waarop de verklaring wordt afgelegd.

Art. 29. De inwerkingtreding van de artikelen 8 tot 10 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit heeft niet tot gevolg dat de Belgische nationaliteit wordt toegekend aan de vreemdeling die op het tijdstip van die inwerkingtreding, de volle leeftijd van achttien jaar heeft bereikt.

Art. 30. De in artikel 22, § 1, 5°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit bepaalde periode van verblijf in het buitenland gaat in de dag waarop dit Wetboek in werking treedt.

Le vote sur les amendements et sur l'article 13 est réservé.

M. le Président. — L'article 14 est ainsi rédigé:

TITRE III. — *Dispositions modificatives, abrogatoires et finale*

Chapitre Ier. — Dispositions modificatives

Section 1ère. — Modifications du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe

Art. 14. § 1er. L'article 238 de l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939 contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, confirmé par la loi du 16 juin 1947, modifié par la loi du 17 mars 1964 est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 238. Le droit est fixé à 16 000 francs pour la naturalisation ordinaire.

Ce droit est réduit à 2 000 francs lorsque la demande de naturalisation a été introduite avant que le demandeur ait vingt-deux ans accomplis.

Il est réduit à 2 000, 4 000 ou 8 000 francs, lorsque les revenus du demandeur — y compris, le cas échéant, ceux de son conjoint — perçus pendant l'année qui précède celle de l'introduction de la demande ne dépassent pas, respectivement, le double, le triple ou le quadruple du minimum exonéré applicable en matière d'impôt des personnes physiques. »

§ 2. L'article 239 du même arrêté, modifié par la loi du 17 mars 1964, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 239. Le droit est fixé à 16 000 francs pour la grande naturalisation.

Ce droit est réduit à 2 000 francs si le demandeur a payé précédemment le droit établi sur la naturalisation ordinaire.

Il est réduit à 2 000, 4 000 ou 8 000 francs, lorsque les revenus du demandeur — y compris, le cas échéant, ceux de son conjoint — perçus pendant l'année qui précède celle de l'introduction de la demande ne dépassent pas, respectivement, le double, le triple ou le quadruple du minimum exonéré applicable en matière d'impôt des personnes physiques. »

§ 3. Dans le même arrêté, il est inséré un nouvel article 240*bis* rédigé comme suit:

« Art. 240*bis*. Exemption totale du droit est accordée à un ouvrier mineur ou à un ancien ouvrier mineur ou à la veuve d'un ouvrier mineur, lorsque cet ouvrier a travaillé en Belgique au fond de la mine pendant au moins cinq ans. »

§ 4. L'article 241 du même arrêté, modifié par les lois des 28 février 1962 et 17 mars 1964, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 241. Les droits prévus aux articles 238 en 239 sont acquittés préalablement à l'introduction de la demande de naturalisation.

Ces droits sont restituables si le demandeur obtient la naturalisation avec exemption du droit; la moitié de ces droits est restituable lorsque le demandeur prouve par une attestation délivrée par le ministre de la Justice qu'il n' a pas obtenu la naturalisation.»

TITEL III. — *Wijzigingsbepalingen, opheffingsbepalingen en slotbepaling*

Hoofdstuk I. — Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. — Wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten

Art. 14. § 1. Artikel 238 van het koninklijk besluit nr. 64 van 30 november 1939 houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bevestigd door de wet van 16 juni 1947, gewijzigd bij de wet van 17 maart 1964, wordt door de volgende bepalingen vervangen;

«Art. 238. Voor de gewone naturalisatie bedraagt het recht 16 000 frank.

Het wordt tot 2 000 frank verminderd, wanneer het verzoek om naturalisatie ingediend wordt vooraleer de belanghebbende volle tweeëntwintig jaar oud is.

Het wordt tot 2 000, tot 4 000 of tot 8 000 frank verminderd, wanneer de inkomsten van de belanghebbende, in voorkomend geval samen met die van zijn echtgenoot, over het jaar vóór dat waarin het verzoek is ingediend, niet hoger zijn dan het tweevoud, het drievoud of het viervoud van het inzake personenbelasting vrijgestelde minimum.»

§ 2. Artikel 239 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 17 maart 1964, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Art. 239. Voor de grote naturalisatie bedraagt het recht 16 000 frank.

Het wordt tot 2 000 frank verminderd, wanneer de belanghebbende reeds vroeger het recht voor de gewone naturalisatie heeft betaald.

Het wordt tot 2 000, tot 4 000 of tot 8 000 frank verminderd, wanneer de inkomsten van de belanghebbende, in voorkomend geval samen met die van zijn echtgenoot, over het jaar vóór dat waarin het verzoek is ingediend niet hoger zijn dan het tweevoud, het drievoud of het viervoud van het inzake personenbelasting vrijgestelde minimum.»

§ 3. In hetzelfde besluit wordt een nieuw artikel 240*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 240*bis*. Gehele vrijstelling van het recht wordt verleend aan de mijnwerker of aan de gewezen mijnwerker of aan de weduwe van een mijnwerker, wanneer die mijnwerker gedurende ten minste vijf jaar in België ondergronds in de mijn heeft gewerkt.»

§ 4. Artikel 241 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wetten van 28 februari 1962 en 17 maart 1964, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Art. 241. De bij de artikelen 238 en 239 bepaalde rechten worden vóór de indiening van de naturalisatieaanvraag gekweten.

Deze rechten worden terugbetaald als de belanghebbende de naturalisatie met vrijstelling van het recht verkrijgt; de helft van die rechten wordt terugbetaald als de belanghebbende het bewijs levert, door middel van een verklaring afgegeven door de minister van Justitie, dat hij de naturalisatie niet heeft verkregen.»

M. Lallemand présente les amendements que voici:

«A. 1. Au premier alinéa de l'article 238 proposé par le § 1er de cet article, remplacer le montant de 16 000 francs par le montant de 5 000 francs.

2. Au troisième alinéa du même article proposé, remplacer les mots «Il est réduit à 2 000, 4 000 ou 8 000 francs» par les mots «Il est réduit à 1 000, 2 000 ou 4 000 francs».

B. 1. Au premier alinéa de l'article 239 proposé par le § 2 de cet article, remplacer le montant de 16 000 francs par le montant de 5 000 francs.

2. Au troisième alinéa du même article proposé, remplacer les mots «Il est réduit à 2 000, 4 000 ou 8 000 francs» par les mots «Il est réduit à 1 000, 2 000 ou 4 000 francs».»

«A. 1. In het eerste lid van artikel 238 voorgesteld door § 1 van dit artikel, het bedrag van 16 000 frank te vervangen door het bedrag van 5 000 frank.

2. In het derde lid van hetzelfde voorgesteld artikel, de woorden «Het wordt tot 2 000, tot 4 000 of tot 8 000 frank verminderd» te vervangen door de woorden «Het wordt tot 1 000, tot 2 000 of tot 4 000 frank verminderd.

B. 1. In het eerste lid van artikel 239 voorgesteld door § 2 van dit artikel, het bedrag van 16 000 frank te vervangen door het bedrag van 5 000 frank.

2. In het derde lid van hetzelfde voorgesteld artikel de woorden «Het wordt tot 2 000, tot 4 000 of tot 8 000 frank verminderd» te vervangen door de woorden «Het wordt tot 1 000, tot 2 000 of tot 4 000 frank verminderd».»

La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, cet amendement est très explicite. Je propose simplement de réduire le montant des droits à payer pour mettre en œuvre la procédure d'octroi de la naturalisation belge. Ils sont, à mon avis, trop élevés et constituent une mesure dissuasive qui va à l'encontre de la volonté du gouvernement qui entend favoriser l'accès à la naturalisation.

Je regrette, par ailleurs, que selon la législation actuelle, celui qui au terme de la procédure n'obtient pas la nationalité belge perde la caution qu'il a déposée.

Mais pour le surplus, mon amendement est clair et n'appelle pas plus de commentaires.

M. le Président. — La parole est à M. Gol, Vice-Premier ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Le droit de 16 000 francs n'a plus été péréquaté depuis 1964. C'est d'ailleurs un maximum puisque des réductions sont prévues si pour des raisons sociales, ce montant peut paraître excessif. Je fais toutefois remarquer que 16 000 francs pour devenir Belge, c'est moins cher qu'un poste de télévision.

M. le Président. — Le vote sur les amendements et sur l'article 14 est réservé.

Nous abordons l'examen de l'article 15 que voici:

Section 2. — Modifications d'autres dispositions

Art. 15. L'article 1er, deuxième alinéa, de l'arrêté-loi du 12 octobre 1918 relatif au séjour en Belgique des étrangers et de personnes d'origine étrangère, modifié par la loi du 15 décembre 1980, est remplacé par la disposition suivante:

«La même obligation est imposée aux personnes qui ont acquis la nationalité belge par l'effet des articles 5, 6 et 8 des lois sur l'acquisition, la perte et le recouvrement de la nationalité, coordonnées le 14 décembre 1982 ou des articles 11, 12, 13 et 16 du Code de la nationalité belge, si leur nationalité d'origine n'est pas celle d'un Etat allié ou neutre.»

Afdeling 2. — Wijziging van andere bepalingen

Art. 15. Artikel 1, tweede lid, van de besluitwet van 12 oktober 1918 betreffende het verblijf in België der vreemdelingen en der personen van vreemde oorsprong, gewijzigd bij de wet van 15 december 1980, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Dezelfde verplichting wordt opgelegd aan hen die de Belgische nationaliteit hebben verkregen ingevolge de artikelen 5, 6 en 8 van de wetten op de verwerving, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit,

gecoördineerd op 14 december 1932 of de artikelen 11, 12, 13 en 16 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, indien hun nationaliteit van oorsprong niet deze is van een geallieerde of neutrale Staat.»

Le vote sur l'article 15 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 16:

Art. 16. L'article 2 de la loi du 5 février 1947 organisant le statut des étrangers prisonniers politiques, modifiée par les lois des 10 mars 1954, 22 décembre 1961 et 17 mars 1964, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 2. Les étrangers bénéficiaires de la présente loi peuvent introduire une demande de grande naturalisation ou de naturalisation ordinaire sans que les conditions de résidence prévues aux articles 19 et 20 du Code de la nationalité belge leur soient applicables.

Les documents qui doivent être annexés à la demande de naturalisation sont exemptés du droit de timbre.

Les naturalisations accordées aux bénéficiaires de la présente loi sont exemptées du droit d'enregistrement.»

Art. 16. Artikel 2 van de wet van 5 februari 1947 houdende het statuut van de buitenlanders politieke gevangenen, gewijzigd bij de wetten van 10 maart 1954, 22 december 1961 en 17 maart 1964, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Art. 2. De op de toepassing van deze wet gerechtigde vreemdelingen kunnen een verzoek om grote of om gewone naturalisatie indienen, zonder dat de voorwaarden inzake verblijf, bepaald bij de artikelen 19 en 20 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, op hen worden toegepast.

De stukken die bij het verzoek om naturalisatie moeten worden gevoegd zijn vrij van zegel.

Naturalisaties die aan gerechtigden op toepassing van deze wet worden verleend, zijn vrij van registratierecht.»

Le vote sur l'article 16 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 17 que voici:

Art. 17. Dans la loi du 30 décembre 1953 relative à la déchéance de la nationalité belge du chef de condamnation par défaut pour infraction contre la sûreté extérieure de l'Etat, commise entre le 26 août 1939 et le 15 juin 1949, modifiée par les lois des 27 juin 1960 et 3 décembre 1964, sont apportées les modifications suivantes:

1° Les articles 6 et 7 sont abrogés;

2° Le texte de l'article 9 est remplacé par le texte suivant: «L'article 123 du Code de la nationalité belge est applicable»;

3° Dans l'article 10 les mots «à l'article 22 des lois coordonnées sur la nationalité» sont remplacés par les mots «à l'article 25 du Code de la nationalité belge».

Art. 17. In de wet van 30 december 1953 betreffende het verval van de Belgische nationaliteit uit hoofde van een veroordeling tussen 26 augustus 1939 en 15 juni 1949 tegen de uitwendige veiligheid van de Staat gepleegd, gewijzigd bij de wetten van 27 juni 1960 en 3 december 1964, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° De artikelen 6 en 7 worden opgeheven;

2° De tekst van artikel 9 wordt door de volgende tekst vervangen: «Artikel 12 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit is van toepassing»;

3° In artikel 10, worden de woorden «in artikel 22 van de samengeordende wetten op de nationaliteit» vervangen door «in artikel 25 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit».

Le vote sur l'article 17 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 18 que voici:

Art. 18. L'article 13 de la loi du 21 juin 1960 portant statut des militaires qui ont effectué du service pendant la guerre 1940-1945 dans les forces belges en Grande-Bretagne, modifiée par les lois des 22 décembre 1961 et 17 mars 1964, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 13. Les étrangers bénéficiaires de la présente loi peuvent introduire une demande de grande naturalisation ou de naturalisation ordinaire sans que les conditions de résidence prévues aux articles 19 et 20 du Code de la nationalité belge leur soient applicables.

Les documents qui doivent être annexés à la demande de naturalisation sont exemptés du droit de timbre.

Les naturalisations accordées aux bénéficiares de la présente loi sont exemptées du droit d'enregistrement.»

Art. 18. Artikel 13 van de wet van 21 juni 1960 houdende statuut van de militairen die tijdens de oorlog 1940-1945 in de Belgische strijdkrachten in Groot-Brittannië gediend hebben, gewijzigd bij de wetten van 22 december 1961 en 17 maart 1964, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Art. 13. De op de toepassing van deze wet gerechtigde vreemdelingen kunnen een verzoek om grote of om gewone naturalisatie indienen zonder dat de voorwaarden inzake verblijf, bepaald bij de artikelen 19 en 20 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, op hen worden toegepast.

De stukken die bij de naturalisatieaanvraag moeten worden gevoegd, zijn vrij van zegel.

Naturalisaties die aan gerechtigden op toepassing van deze wet worden verleend, zijn vrij van registratierecht.»

Le vote sur l'article 18 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 19 que voici:

Art. 19. Dans la loi du 30 mars 1962 relative à la déchéance de la nationalité belge résultant de l'arrêté-loi du 20 juin 1945, sont apportées les modifications suivantes:

1° Dans l'article 1er, § 2, et dans l'article 3, § 2, les mots «à l'article 10 des lois sur l'acquisition, la perte et le recouvrement de la nationalité, coordonnées par l'arrêté royal du 14 décembre 1932» sont remplacés par les mots «à l'article 15, §§ 2 et 3, du Code de la nationalité belge»;

2° Dans l'article 3, § 1er, le deuxième alinéa est supprimé;

3° L'article 5 est abrogé;

4° Dans l'article 6, la seconde phrase est supprimée.

Art. 19. In de wet van 30 maart 1962 betreffende het verval van de Belgische nationaliteit tengevolge van de besluitwet van 20 juni 1945, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In artikel 1, § 2, en in artikel 3, § 2, worden de woorden «in artikel 10 van de bij koninklijk besluit van 14 december 1932 gecoördineerde wetten op de verwerving, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit» vervangen door de woorden «in artikel 15, §§ 2 en 3, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit»;

2° In artikel 3, § 1, wordt het tweede lid opgeheven;

3° Artikel 5 wordt opgeheven;

4° In artikel 6 wordt de tweede zin weggelaten.

Le vote sur l'article 19 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 20 que voici:

Art. 20. § 1er. Dans l'article 569 du Code judiciaire sont apportées les modifications suivantes:

1° Au premier alinéa, le 19°, y inséré par la loi du 20 juillet 1976, devient le 21°;

2° Le premier alinéa est complété comme suit: «22° Des déclarations fondées sur les articles 15 à 17, 24, 26 et 28 du Code de la nationalité belge»;

3° Le deuxième alinéa, modifié par la loi du 20 juillet 1976, est remplacé par l'alinéa suivant:

«Le tribunal de première instance de Bruxelles est seul compétent dans les cas prévus au premier alinéa, 8°, 17° et 21°, et celui d'Anvers dans le cas prévu au premier alinéa, 18°»;

4° Il est inséré un troisième alinéa, rédigé comme suit:

«Le tribunal de première instance de Bruxelles est seul compétent dans les cas prévus au premier alinéa, 22°, lorsque le demandeur n'a pas ou n'a plus sa résidence principale en Belgique.»

§ 2. L'article 628, 9°, du même code est remplacé par la disposition suivante:

« 9° Le juge de la résidence principale du déclarant, lorsqu'il s'agit de déclarations fondées sur les articles 15 à 17, 24, 26 et 28 du Code de la nationalité belge. »

Art. 20. § 1. In artikel 569 van het Gerechtelijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht;

1° In het eerste lid wordt 19°, ingevoegd bij de wet van 20 juli 1976, 21°;

2° Het eerste lid wordt als volgt aangevuld: « 22° Van de verklaringen op grond van de artikelen 15 tot 17, 24, 26 en 28 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit »;

3° Het tweede lid, gewijzigd bij de wet van 20 juli 1976, wordt door het volgende lid vervangen;

« In de gevallen onder het eerste lid, 8°, 17° en 21°, is alleen de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bevoegd en in het geval onder het eerste lid, 18°, die te Antwerpen »;

4° Een als volgt luidend derde lid wordt ingevoegd:

« In de gevallen onder het eerste lid, 22°, is alleen de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bevoegd wanneer de belanghebbende zijn hoofdverblijf niet of niet meer in België heeft. »

§ 2. Artikel 628, 9°, van hetzelfde wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 9° De rechter van de plaats waar degene die de verklaring aflegt zijn hoofdverblijf heeft, wanneer het gaat om verklaringen op grond van de artikelen 15 tot 17, 24, 26 en 28 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. »

Le vote sur l'article 20 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 21 que voici:

Chapitre II. — Dispositions abrogatoires

Art. 21. Sont abrogés:

1° Le décret du 9 février 1811 concernant les juifs étrangers qui se sont établis à Livourne, et portant qu'à l'avenir nul étranger, juif ou autre, ne pourra devenir sujet français que d'après les règles établies par les lois générales de la France;

2° L'article 23, deuxième alinéa, de la loi du 19 octobre 1921 organique des éléctions provinciales, tel que modifié par la loi du 17 mars 1958;

3° Les lois sur l'acquisition, la perte et le recouvrement de la nationalité, coordonnées le 14 décembre 1932, modifiées par les lois des 30 juillet 1934, 21 mai 1951, 11 février 1953, 22 décembre 1961, 17 mars 1964, 2 avril 1965, 8 avril 1965, 10 octobre 1967 et 21 mars 1969;

4° L'article 2, deuxième alinéa, de la loi du 20 janvier 1939 approuvant la convention et les protocoles de la conférence de La Haye de 1930 pour la codification du droit international en matière de nationalité;

5° Les articles 242 et 243, l'article 245, modifié par la loi du 14 août 1947, et l'article 246, modifié par les lois des 28 février 1962 et 17 mars 1964, de l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939 contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, confirmé par la loi du 16 juin 1947;

6° L'arrêté-loi du 1er juin 1944 portant modifications temporaires de la législation sur la nationalité;

7° La loi du 31 décembre 1951 accordant certains délais pour l'acquisition de la nationalité belge;

8° L'article 2, § 7, de la loi du 28 avril 1958 portant approbation du traité entre le royaume de Belgique et la République fédérale d'Allemagne, relatif à la rectification de la frontière belgo-allemande et au règlement de divers problèmes concernant les deux pays, du protocole final, des annexes 1, 2, 3 et 4, et des lettres annexes, signés à Bruxelles le 24 septembre 1956;

9° La loi du 22 décembre 1961 relative à l'acquisition ou au recouvrement de la nationalité belge par les étrangers nés ou domiciliés sur le territoire de la république du Congo ou par les Congolais ayant eu en Belgique leur résidence habituelle.

Hoofdstuk II. — Opheffingsbepalingen

Art. 21. Opgeheven worden:

1° Het decreet van 9 februari 1811 « concernant les juifs étrangers qui se sont établis à Livourne », waarin bepaald wordt dat in de toekomst geen enkele vreemdeling, jood of andere, Frans onderdaan zou kunnen worden dan volgens de regels die bij de algemene wetten van Frankrijk zijn bepaald;

2° Artikel 23, tweede lid, van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, gewijzigd bij de wet van 17 maart 1958;

3° De wetten op de verwerving, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit, gecoördineerd op 14 december 1932, gewijzigd bij de wetten van 30 juli 1934, 21 mei 1951, 11 februari 1953, 22 december 1961, 17 maart 1964, 2 april 1965, 8 april 1965, 10 oktober 1967 en 21 maart 1969;

4° Artikel 2, tweede lid, van de wet van 20 januari 1939 tot goedkeuring van het verdrag en de protocollen van de conferentie van 's-Gravenhage van 1930 voor de codificatie van het internationaal recht inzake nationaliteit;

5° De artikelen 242 en 243, artikel 245, gewijzigd bij de wet van 14 augustus 1947, en artikel 246, gewijzigd bij de wetten van 28 februari 1962 en 17 maart 1964, van het koninklijk besluit nr. 64 van 30 november 1939 houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten bevestigd door de wet van 16 jui 1947;

6° De besluitwet van 1 juni 1944 houdende tijdelijke wijzigingen van de wetgeving op de nationaliteit;

7° De wet van 31 december 1951 waarbij zekere termijnen worden verleend om de hoedangiheid van Belg te verwerven.

8° Artikel 2, § 7, van de wet van 28 april 1958 houdende goedkeuring van het verdrag tussen het koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland, met betrekking tot de correctie van de Belgisch-Duitse grens en tot de regeling van diverse vraagstukken betreffende beide landen, van het slotprotocol, van de bijlagen 1, 2, 3 en 4, en van de bijgevoegde brieven, ondertekend te Brussel op 24 september 1956;

9° De wet van 22 december 1961 betreffende de verwerving of herkrijging van de Belgische nationaliteit door de buitenlanders die geboren zijn of hun woonplaats hebben op het grondgebied van de republiek Kongo of door Kongolezen die hun gewone verblijfplaats in België hebben gehad.

Le vote sur l'article 21 est réservé. Personne ne demande la parole?

Nous abordons l'examen de l'article 22 que voici:

Chapitre III. — Disposition finale

Art. 22. Les dispositions de la présente loi et celles du Code de la nationalité belge entrent en vigueur aux dates qui seront fixées par le Roi.

Hoofdstuk III. — Slotbepaling

Art. 22. De bepalingen van deze wet en die van het Wetboek van de Belgische nationaliteit treden in werking op de data die door de Koning zullen worden vastgelegd.

M. Lallemand présente l'amendement que voici:

« Remplacer cet article par le texte suivant:

Les dispositions de la présente loi entrent en vigueur à la date qui sera fixée par le Roi. »

« Dit artikel te vervangen als volgt:

De bepalingen van deze wet treden in werking op de datum die door de Koning zal worden vastgesteld. »

La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, si vous lisez cet article 22, vous verrez qu'il est libellé d'une manière assez étrange. On y lit, en

effet, que « les dispositions de la présente loi et celles du Code de la nationalité belge entrent en vigueur aux dates qui seront fixées par la loi. »

Vous constaterez que les dispositions de la présente loi et celles du Code de la nationalité belge forment précisement la même loi.

Il y a donc dans ce texte une formule quelque peu curieuse. On y met le tout et la partie sur le même pied. C'est une bizarre linguistique mais qui n'est pas innocente.

Le terme « aux dates » mis au pluriel signifie que le gouvernement se réserve la possibilité de mettre immédiatement en vigueur les dispositions des articles 1 à 6 et de différer à plus tard la promulgation du Code de la nationalité.

J'ai souligné le caractère dangereux de cette disposition de l'article 22. Je rappelle que la politique du gouvernement a consisté, comme vous le savez, à unifier les titres I et II et à en tirer des arguments rhétoriques et politiques d'une habileté tout à fait remarquable que j'ai souligné hier, au passage.

Dès lors, je pense que le gouvernement doit s'engager à mettre toutes les dispositions de la loi en vigueur en même temps, sans opérer ainsi, à son choix, des distinctions qui peuvent aboutir à une situation tout à fait extraordinaire où l'on verrait les six premiers articles du projet, vivement critiqués par une certaine opinion, déjà en vigueur, alors que le Code de la nationalité qui, lui, suscite la sympathie de ceux qui ont critiqué le titre I, ne le serait pas encore.

Il y aurait là une situation dangereuse, je le répète, et même une duperie formidable. Je ne dis pas que le ministre veut la mettre en œuvre, mais il y a un risque grave. La vie politique étant ce qu'elle est, il se pourrait que le gouvernement actuel parvienne à promulguer les six premiers articles et n'ait pas le temps de promulguer les derniers articles. Or ceux ci constituent l'innovation intéressante et importante du projet.

M. le Président. — La parole est à M. Gol, Vice-Premier ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Monsieur le Président, pour ce qui concerne son dernier moyen, si je puis m'exprimer en langage judiciaire, M. Lallemand me paraît extrêmement pessimiste sur la pérennité du gouvernement.

Quant au reste, j'ai répondu déjà en commission et également en séance publique, tout à l'heure, au cours de ma réponse en conclusion de la discussion générale.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et sur l'article 22 est réservé.

Nous procéderons demain au vote sur la motion de M. Van In ainsi qu'au vote sur les amendements et articles réservés et sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen morgen over de motie van de heer Van In, over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen en over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE BESLUITWET VAN 30 DECEMBER 1946 HOUDENDE HERZIENING EN COORDINATIE VAN DE WETGEVING BETREFFENDE HET BEZOLDIGD VERVOER VAN PERSONEN DOOR MIDDEL VAN AUTOMOBIELEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARRETE-LOI DU 30 DECEMBRE 1946 PORTANT REVISION ET COORDINATION DE LA LEGISLATION RELATIVE AU TRANSPORT REMUNERE DE PERSONNES PAR VEHICULES AUTOMOBILES

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot wijziging van de besluitwet van 30 december 1946.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant l'arrêté-loi du 30 décembre 1946.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Bosmans, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, uw commissie voor de Infrastructuur heeft in haar vergadering van 6 juni jongstleden dit ontwerp besproken.

Het ontwerp, dat een technische verbetering is van de besluitwet van 30 december 1946, heeft hoofdzakelijk tot doel: ten eerste, een terminologie in te voeren die ter aanduiding van de verschillende vormen van bezoldigd vervoer van personen over de weg gebruikt wordt in de internationale overeenkomsten, inzonderheid in de EEG-verordeningen en in de overeenkomst betreffende het internationaal ongeregeld personenvervoer over de weg met autobussen of met autocars; ten tweede, het mogelijk te maken een aantal verplichtingen op te leggen aan de diensten die niet door beroepsvervoerders worden verricht; ten derde, de omschrijving en de afgifte van machtigingen voor autobusdiensten, zoals bepaald in de artikelen 11 en 13 van de besluitwet, te wijzigen; ten vierde, artikel 14 betreffende de autocardiensten te wijzigen, overeenkomstig de terminologie en de omschrijving van die diensten die in sub 1° bedoelde documenten staan.

Alle artikelen, artikel 6 uitgezonderd, alsmede het geheel van het ontwerp werden eenparig door de 14 aanwezige leden goedgekeurd.

Artikel 6, waar een klein verschil tussen de Nederlandse en de Franse tekst als een materiële vergissing werd geïnterpreteerd, werd aangenomen met 13 stemmen voor bij 1 onthouding. Derhalve verzoek ik de Senaat dit ontwerp goed te keuren. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article 1er. L'intitulé de l'arrêté-loi du 30 décembre 1946 portant révision et coordination de la législation relative au transport rémunéré de personnes par véhicules automobiles, est remplacé par l'intitulé suivant:

« Arrêté-loi du 30 décembre 1946 relatif aux transports rémunérés de voyageurs par route effectués par autobus et par autocars. »

Artikel 1. Het opschrift van de besluitwet van 30 december 1946 houdende herziening en coördinatie van de wetgeving betreffende het bezoldigd vervoer van personen door middel van automobielen, wordt door het volgende opschrift vervangen:

« Besluitwet van 30 december 1946 betreffende het bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en met autocars. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Dans le texte du même arrêté-loi, les termes « services publics d'autobus », « services spéciaux d'autobus » et « services d'autocars » sont remplacés respectivement par « services réguliers », « services réguliers spécialisés » et « services occasionnels ».

Art. 2. In de tekst van dezelfde besluitwet worden de termen « openbare autobusdiensten », « bijzondere autobusdiensten » en « autocardiensten » vervangen door respectievelijk « geregeld vervoer », « bijzondere vormen van geregeld vervoer » en « ongeregeld vervoer ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Un article 2*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans le même arrêté-loi:

« Art. 2*bis*. La réglementation relative aux services réguliers, aux services réguliers spécialisés ou aux services occasionnels peut être rendue applicable en tout ou en partie par le Roi aux transports de voyageurs

par route qu'Il détermine et qui sont exécutés par des personnes n'exerçant pas la profession de transporteur de voyageurs par route. »

Art. 3. Een artikel 2*bis*, luidend als volgt, wordt in dezelfde besluitwet ingevoegd:

« Art. 2*bis*. De reglementering betreffende het geregeld vervoer, de bijzondere vormen van geregeld vervoer of het ongeregeld vervoer kan door de Koning geheel of gedeeltelijk toepasselijk worden verklaard op het door Hem bepaalde vervoer van personen over de weg dat wordt verricht door personen die niet het beroep van vervoerder van personen over de weg uitoefenen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. L'article 3 du même arrêté-loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 3. § 1er. Les services réguliers sont ceux qui assurent le transport en commun de personnes effectué selon une fréquence et sur une relation déterminées, ces services pouvant prendre et déposer des voyageurs aux points terminus et éventuellement en cours de route à des arrêts préalablement fixés.

§ 2. Les services visés au § 1er sont tenus de respecter les horaires et les tarifs fixés par l'autorité compétente. »

Art. 4. Artikel 3 van dezelfde besluitwet wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 3. § 1. Onder geregeld vervoer wordt het gemeenschappelijk vervoer van personen verstaan, volgens een frequentie en in een bepaalde relatie, waarbij reizigers aan de eindpunten en eventueel onderweg, op vooraf gekende stopplaatsen, kunnen in- en uitstappen.

§ 2. Bij het in § 1 bedoelde vervoer dienen de door de bevoegde overheid vastgestelde dienstregelingen en tarieven te worden nageleefd. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. L'article 11 du même arrêté-loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 11. § 1er. Quel que soit l'organisateur des transports, les services réguliers spécialisés sont ceux qui assurent le transport en commun de catégories déterminées de personnes à l'exclusion d'autres voyageurs, dans la mesure où ces services sont effectués aux conditions indiquées à l'article 3.

§ 2. Ces services peuvent être tenus de respecter des horaires.

§ 3. Sans préjudice des dispositions de l'article 13, § 3, ils peuvent également être tenus de respecter des tarifs.

§ 4. Le caractère régulier d'un service régulier spécialisé n'est pas affecté par le fait que l'organisation du transport est adaptée aux besoins variables des intéressés. »

Art. 5. Artikel 11 van dezelfde besluitwet wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 11. § 1. Onder bijzondere vormen van geregeld vervoer wordt het gemeenschappelijk vervoer van personen verstaan, wie dit ook organiseert, van bepaalde categorieën personen met uitsluiting van andere reizigers, voor zover het vervoer geschiedt op de in artikel 3 bepaalde wijze.

§ 2. Bij dergelijk vervoer kan het naleven van dienstregelingen verplicht worden gesteld.

§ 3. Zonder afbreuk te doen aan het bepaalde in artikel 13, § 3, kan ook het naleven van tarieven verplicht worden gesteld.

§ 4. De aanpassing van het vervoer aan de veranderlijke behoeften van de belanghebbenden doet geen afbreuk aan het geregelde karakter van een bijzondere vorm van geregeld vervoer. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. L'article 13, § 3, du même arrêté-loi est remplacé par la disposition suivante:

« § 3. Les autorisations des services réguliers spécialisés sont délivrées aux conditions suivantes:

1. Le transport doit satisfaire aux conditions fixées par le Roi en ce qui concerne tant l'accès à la profession de transporteur de voyageurs par route, que la qualité du matériel, la sécurité et les tarifs.

2. En ce qui concerne le transport de travailleurs, l'autorisation ne peut être délivrée que pour les services réguliers spécialisés organisés par les employeurs.

Une participation aux frais peut être imposée par les employeurs aux personnes transportées sans que cette participation puisse excéder, individuellement, le montant à payer, pour un abonnement équivalent, sur le réseau des services public de la Société nationale des chemins de fer vicinaux et collectivement la moitié du prix de revient du transport.

La présente disposition ne porte pas préjudice aux conventions collectives relatives à la participation des employeurs aux frais de transport.

Au cas où l'employeur décide de renoncer à l'organisation d'un service régulier spécialisé pour travailleurs, il est tenu de donner au transporteur un préavis de trois mois, dûment motivé. »

Art. 6. Artikel 13, § 3, van dezelfde besluitwet wordt door de volgende bepaling vervangen:

« § 3. De machtigingen voor bijzondere vormen van geregeld vervoer worden afgegeven onder de volgende voorwaarden:

1. De vervoerder moet voldoen aan de door de Koning gestelde eisen inzake zowel de toegang tot het beroep van vervoerder van personen over de weg als de kwaliteit van het materieel, de veiligheid en de tarieven.

2. Inzake werknemersvervoer kan enkel machtiging verleend worden voor bijzondere vormen van geregeld vervoer georganiseerd door de werkgevers.

De werkgevers kunnen van de vervoerde personen een bijdrage in de vervoerkosten eisen; deze bijdrage mag echter individueel niet hoger liggen dan de prijs van een gelijkwaardig abonnement op het openbaar vervoernet van de Nationale Maatschappij van buurtspoorwegen en collectief niet meer bedragen dan de helft van de kostprijs van het vervoer.

Deze bepaling doet geen afbreuk aan de collectieve overeenkomsten betreffende de tussenkomst van de werkgevers in de vervoerkosten.

Ingeval de werkgever beslist af te zien van de organisatie van een bijzondere vorm van geregeld vervoer voor werknemers, dient hij de vervoerder een behoorlijk gemotiveerde vooropzegging van drie maanden te geven. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. L'article 14 du même arrêté-loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 14. § 1er. Les services occasionnels sont ceux qui assurent des transports en commun de personnes, ne répondant ni à la définition du service régulier mentionnée à l'article 3, ni à la définition du service régulier spécialisé indiquée à l'article 11.

§ 2. Les services occasionnels comprennent:

A. Les circuits à portes fermées, c'est-à-dire les services exécutés au moyen d'un même véhicule qui transporte sur tout le trajet le même groupe de voyageurs et le ramène au lieu de départ;

B. Les services comportant le voyage aller en charge et le voyage de retour à vide;

C. Les autres formes de services occasionnels à déterminer par le Roi.

§ 3. Ces services peuvent être effectués avec une certaine fréquence sans pour autant perdre leur caractère de services occasionnels. »

Art. 7. Artikel 14 van dezelfde besluitwet wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 14. § 1. Onder ongeregeld vervoer wordt het gemeenschappelijk vervoer van personen verstaan dat noch aan de definitie van het geregeld vervoer van artikel 3, noch aan de definitie van de bijzondere vormen van geregeld vervoer van artikel 11 beantwoordt.

§ 2. Het ongeregeld vervoer omvat:

A. Het vervoer in gesloten rondritten, dat wil zeggen vervoer met hetzelfde voertuig dat dezelfde groep reizigers over het gehele traject vervoert en naar de plaats van vertrek terugbrengt;

B. Het vervoer waarbij de heenreis met reizigers en de terugreis zonder reizigers plaatsvindt;

C. Andere, door de Koning te bepalen vormen van ongeregeld vervoer.

§ 3. Dit vervoer kan met een zekere regelmaat plaatsvinden zonder dat daardoor het karakter van ongeregeld vervoer verloren gaat.»

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous procéderons demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 9 AUGUSTUS 1955 BETREFFENDE HET WEGENFONDS

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 9 AOUT 1955 RELATIVE AU FONDS DES ROUTES

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1955.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant la loi du 9 août 1955.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Bondt, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de Kamer heeft het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1955 betreffende het Wegenfonds naar de Senaat overgezonden, conform de tekst die door de Senaatscommissie voor de Infrastructuur op grond van het verslag van collega Claeys van 14 februari 1984, werd goedgekeurd.

Dientengevolge verzoekt de commissie de Senaat andermaal dit ontwerp goed te keuren waarvan het geheel werd goedgekeurd met 12 stemmen voor, 4 tegen en 2 onthoudingen en waarover de voorzitter van de commissie de eer heeft u namens zijn commissie te informeren.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article 1er. A l'article 4, quatrième alinéa, de la loi du 9 août 1955 relative au Fonds des routes, les mots «et conservent leur ancienneté et les droits qui s'y rattachent» sont remplacés par le texte suivant: «ou dont ils exerçaient les fonctions à la date précitée. Pour la détermination de la classe et du groupe des échelles de traitements et pour la fixation de l'ancienneté pécuniaire, il est également tenu compte des décisions prises, à titre individuel, par le ministre des Travaux publics, jusqu'au 30 avril 1976. Ils conservent, en outre, tous les avantages administratifs et pécuniaires qui découlent de l'ancienneté pécuniaire ainsi acquise».

Artikel 1. In artikel 4, vierde lid, van de wet van 9 augustus 1955 betreffende het Wegenfonds, wordt de vermelding «met behoud van hun anciënniteit en de daaraan verbonden rechten» vervangen door de volgende tekst: «of waarvan zij de functie uitoefenden op voormelde datum. Voor de vaststelling van de klasse en de groep van de weddeschalen en voor de berekening van de geldelijke anciënniteit wordt eveneens rekening gehouden met de tot op uiterlijk 30 april 1976 door de minister van Openbare Werken individueel genomen beslissingen. Zij behouden daarenboven alle administratieve en geldelijke voordelen voortvloeiend uit de aldus verworven geldelijke anciënniteit».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Dans la loi du 9 août 1955 précitée, il est inséré un article *4ter*, rédigé comme suit:

«Art. *4ter*. Le Roi peut accorder des allocations et des indemnités au personnel du Fonds des routes et du ministère des Travaux publics qui accomplit des missions spéciales pour le Fonds des routes ou qui est chargé des responsabilités supplémentaires.

Les allocations et indemnités sont prises en charge par le Fonds des routes.»

Art. 2. Een artikel *4ter*, luidend als volgt, wordt in voornoemde wet van 9 augustus 1955 ingevoegd:

«Art. *4ter*. De Koning kan toelagen en vergoedingen toekennen aan het personeel van het Wegenfonds en van het ministerie van Openbare Werken dat bijzondere opdrachten vervult voor het Wegenfonds of met bijkomende verantwoordelijkheden belast wordt.

De toelagen en vergoedingen worden gedragen door het Wegenfonds.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Les dispositions de l'article 1er produisent leurs effets le 1er février 1977.

Art. 3. De bepalingen van artikel 1 hebben uitwerking met ingang van 1 februari 1977.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous allons procéder demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Hiermede hebben wij onze werkzaamheden van vandaag beëindigd.

Nous avons ainsi terminé nos travaux d'aujourd'hui.

Le Sénat se réunira demain jeudi, 21 juin 1984 à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen donderdag, 21 juni 1984, te 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 21 h 10 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 21 u. 10 m.)

37.969 — E. Guyot, s. a., Bruxelles

2700